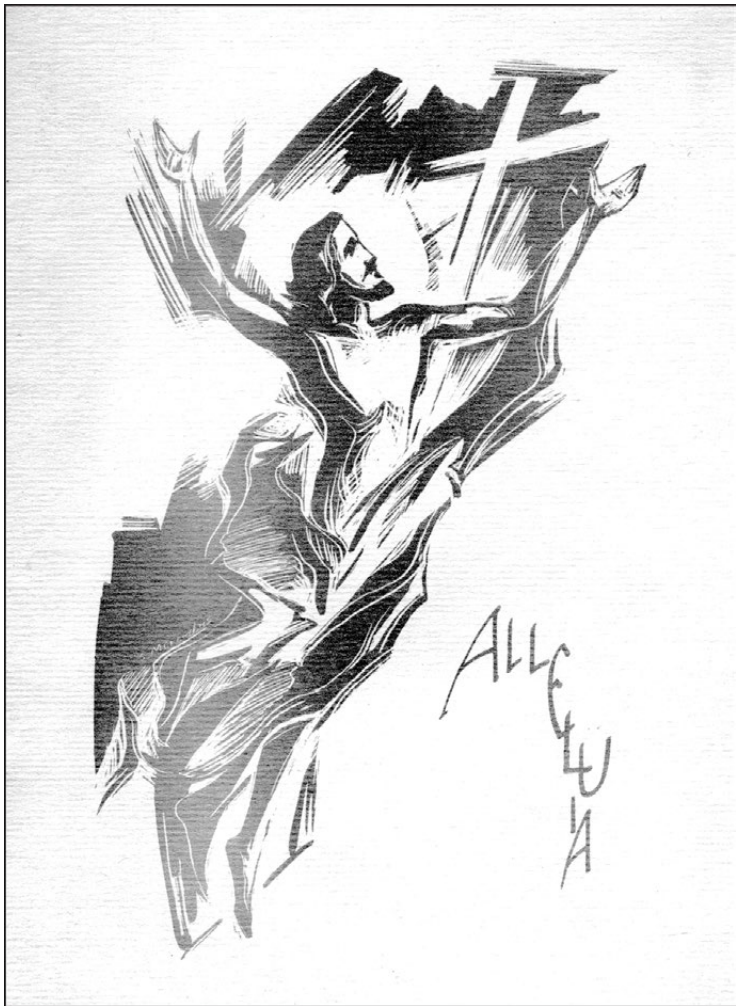

DŽIAUGSMINGŲ PRISIKĖLIMO ŠVENČIŲ VISIEMS LIETUVIAMS!

Sesuo Mercedes

JAV IR IZRAELIS NEPATENKINTI PALESTINOS VYRIAUSYBE

Washington, DC, kovo 18 d. (LRT). JAV vyriausybė pareiškė esanti nusivylusi naująja Palestinos vyriausybe, o Izraelio ministras pirmininkas Ehudas Olmertas paragino tarptautinę bendriją boikotuoti naująją Palestinos valdžią.

Iš "Fatah" ir "Hamas" judėjimų sudarytos vienybės vyriausybės elgseną JAV Valsybės departamentas pavadino nesuderinama su tarptautiniu taikos planu. Naujoji Palestinos vyriausybė esą privalo at-

sisakyti smurto, pripažinti Izraelį ir gerbti pasiektus susitarimus tarp konfliktuojančių šalių.

Tuo metu Izraelis negali užmegzti kontaktų su šia vyriausybe ar vyriausybės nariais, pareiškė E. Olmert savo kabineto nariams. Jis pareiškė viltį, kad tarptautinė bendrija nesileis klaidinama vienybės vyriausybės sudarymo. Vyriausybės programoje yra keletas "probleminių elementų", – pažymėjo E. Olmert.

VOKIETIJA NORI BENDROS KARIUOMENĖS

Berlynas, kovo 23 d. (ELTA). Europos Sąjunga (ES) turėtų imtis veiksmų ir formuoti bendrą kariuomenę, teigė Vokietijos kanclerė Angela Merkel interviu laikraščiui. Paklausta, kaip ji mato ES plėtrą per artimiausius 50 metų, A. Merkel dienraščiui *Bild* sakė: "Pačioje ES mes turime artėti bendros kariuomenės formavimo link".

Nuo šių metų pradžios iki liepos 1 dienos Vokietija pirmuoja 27 šalių bendrijai.

Pernai Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski teigė, kad jo šalis norinti naujos 100 tūkst. kareivių ES kariuomenės, kuri bendradarbiautų su NATO taikdary misijose konfliktinėse šalyse arba rūpintųsi Europos gynybos reikalais.

RUSIJA IŠSTUMIA JAV IŠ GINKLŲ RINKOS

Rusija pastaraisiais metais tapo vienu didžiausių ginklų tiekėjų Lotynų Amerikos šalims, dėl ko ji "išstūmė JAV iš rinkų, kuriose anksčiau jos dominavo", tvirtinama ataskaitoje, kurią parengė Vašingtone veikianti Rytų pusrutulio klausimų taryba, praneša "RIA Novosti". "Maskvos dvišalių santykių su Lotynų Amerikos šalių vyriausybėmis plėtra saugumo srityje pradėjo kelti tam tikrą Vašingtono nerimą", – tvirtina ataskaitą paruošę tyrėjai.

Ataskaitoje pateikiama tiek oficiali informacija, tiek įvairūs informacijos nutekėjimai apie

aktyvius Maskvos kontaktus su Venesuelos, Argentinos, Peru, Brazilijos, Kubos, Kolumbijos ir Meksikos vyriausybėmis, kurie susiję su jau įgyvendintais ir būsimais įvairių rusiškų ginklų tiekimais, tarp jų naikintuvų ir transportinių lėktuvų, sraigtasparnių, raketų, tankų, šarvuotų transporterių, katerių ir povandeninių laivų bei šaunamųjų ginklų. "Kązkuriuo momentu Maskvos karinis tiekimas galėjo pakeisti saugumo žemėlapi didžiojoje Centrinės ir Pietų Amerikos dalyje, ir šie rezultatai vargu ar patinka Vašingtono politikams", – pabrėžiama ataskaitoje. **LRT**

Irano pajėgos į nelaisvę kovo 23 d. paėmė britų jūreivius ir jūrų pėstininkus, pranešė Dž. Britanijos Gynybos ministerija. Tai įvyko 10.30 vietos laiku, kai vyrai lipo į laivą Persijos įlankoje prie Irako krantų. Jūrininkai įtarė, kad laivu buvo plukdomos kontrabandinės mašinos, praneša *BBC*. Karališko-

jo laivyno atstovai patikino darantys viską, kad galėtų išlaisvinti paimtuosius į nelaisvę. Jie Irako vandenyse atliko eilinį patruliavimą. Gynybos ministerija išplatino pranešimą, kuriame teigiama, kad jūreivius ir jų du laivus apsupo Irano laivai ir palydėjo iki Irano teritorinių vandenų.

KETVIRTŲJŲ IRAKO KARO PRADŽIOS METINIŲ PROGA - PROTESTO BANGA

Minėdami ketvirtąsias JAV invazijos į Iraką metines, dešimtys tūkstančių žmonių visame pasaulyje kovo 17 d. išėjo į gatves. Jie protestavo prieš karą ir reikalavo išvesti iš Irako karius. JAV sostinėje Washingtone demonstrantai žygiavo prie Gynybos departamento.

Jie laikė rankose plakatus su užrašais "Traukimės iš Irako dabar" ir "Nušalinti Bush nuo pareigų". Tiesa, protestų rengėjai JAV tikėjosi daugiau dalyvių. Daugelio amerikiečių atvykimą į sostinę, ko gero, apsunkino sugrįžusi žiema. Washingtone taip pat vyko karo šalininkų surengtas mitingas.

Los Angeles į protestus susirinko 5 tūkst. žmonių. Demonstracijos prieš Irako karą taip pat vyko kitose JAV valstijose, taip pat Australijoje, Didžiojoje Britanijoje ir Kana-doje.

Europoje didžiausia demonstracija surengta Ispanijoje. Mitingo organizatoriai teigia, kad Madride protestuotojų buvo apie 400 tūkst. Vi-soje šalyje pranešta apie 100 mitingų. Žmonės, be kita ko, mingavo Barselonoje, Valensijoje ir Sevilijoje.

Daugelio piliečių nepasitenkinimas Irako karu prezidentui George W. Bush jau kainavo daugumą Kongrese. Prezidentą šiuo metu remia tik apie 30 proc. gyventojų. **ELTA**

HOLIVUDO AKTOREI RŪTAI LEE ĮTEIKTAS ORDINAS

Saulėtą kovo 23 dienos popietę Lietuvos Prezidentūroje lietuvių kilmės JAV aktoarei Rūtai Kilmonytei-Lee prezidentas Valdas Adamkus įteikė prieš metus suteiktą ordino "Už nuopelnus Lietuvai" Riterio kryžių. Prieš įteikdamas apdovanojimą V. Adamkus dėkojo žymiai aktorai už tai, kad ji visuomet didžiavosi savo kilme ir šalimi, o svarbiausia – kad nebijojo to pasakyti garsiai.

Vidurdienį prezidentūros Baltojoje salėje aktorės garbei buvo surengti iškilmingi pietūs.

Po šventinių pietų prezidentas garsiausiai lietuvių kilmės tarptautinio pripažinimo sulaukusiai aktoarei įteikė or-

diną "Už nuopelnus Lietuvai". Apdovanojimas aktoarei skirtas už nuopelnus ir darbą organizuojant JAV lietuvių bendruomenės kultūrinių renginių rėmimą ir šalpą. Jis pabrėžė, kad šis apdovanojimas yra ypatingas. "Pagerbiame žmogų, kuris niekuomet neatsisakė savo lietuviybės ir buvo lietuvių bendruomenėje, šeimoje. Rūta pateko į pasaulinio garso aktorių pasaulį. Tačiau ji drąsiai sakydavo esanti lietuvė. Tai buvo labai svarbu lietuvių bendruomenei", - sakė prezidentas.

"Gaudama savo žvaigždę Holivudo žvaigždžių alėjoje maniau, kad tai svarbiausias mano gyvenime apdovanoji-

mas ir mano talento įvertinimas. Tačiau dabar manau, kad jis neprilygsta šiam apdovanojimui – tai tarsi žvaigždė ant Kalėdų eglutės. Jis man yra labai svarbus ir reikšmingas", - gavusi ordiną savo jausmais dalijosi R. Kilmonytė-Lee.

Amerikoje gimusi ir augusi aktorė visuomet didžiavosi esanti lietuvė ir niekada nesutiko savo lietuviško vardo Rūta pakeisti anglišku atitikmeniu Ruth. Aktorė pasidžiaugė, kad laikui bėgant atsirado vis daugiau norinčiųjų "Visą gyvenimą kovojau dėl Lietuvos ir dabar taip gera, kad ji duoda bučkį atgal", - džiaugėsi aktorė. "Jūs ir jūsų nuostabi žmona esate pati geriausia dovana Lietuvai, kokią tik aš galiu įsivaizduoti, - anglų kalba dėkodama prezidentui pasidžiaugė R. Kil-

monytė-Lee. – Man yra garbė būti jūsų bendruomenės nare. Galbūt netrukus aš priimsiu Lietuvos pilietybę".

Baigusi padėkos kalbą aktorė pasidžiaugė, kad susirinko

tiek daug jos brangių bičiulių, garsiausių Lietuvos žmonių. "Čia atvyko garsiausios žvaigždės, net Cicinas čia", - iš džiaugsmo kvatojosi R. Kilmonytė-Lee. **Delfi**

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus įteikia aktoarei Rūtai Lee ordino "Už nuopelnus Lietuvai" – Riterio kryžių. www.president.lt

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vadinamąją „Švaros koaliciją“ Vilniuje bandantys sulipdyti konservatorių ir Liberalų sąjūdžio derybininkai neslepia, jog socialdemokratų (LSDP) sąrašo vadas parlamentaras Algirdas Paleckis - nepageidaujamas derybose. Patys socialdemokratai taip pat palaipsniui stumia A.Paleckį į derybų užribį. Tuo tarpu A.Paleckis teigia trauktis neketinantis. Kovo 22 d. susirinkę LSDP derybininkai derybų dėl galimos koalicijos Vilniuje koordinatorė išrinko socialdemokratę išrinktą į Vilniaus miesto tarybą Vitaliją Kliukienę. Anksčiau derybų grupės vadovu yra skelbęs pats A.Paleckis. Prieš kelias savaites LSDP vadovų siūlymu socdemų derybininkų grupė buvo papildyta dviem A.Paleckio oponentais - LSDP pirmininko pirmuoju pavaduotoju Vyteniu Andriukaičiu ir buvusiu Vilniaus skyriaus nariu Algirdu Kunčinu. Šiuo metu LSDP grupę iš viso sudaro 5 nariai. Derybas dėl vadinamosios švaros koalicijos sostinėje socdemai, Liberalų sąjūdis ir konservatoriai pradėjo dar vasario 25-ąją vykusių rinkimų naktį. Tačiau po kelių dienų A.Paleckis netikėtai pasirašė susitarimą dėl galimos koalicijos su R.Paksu, taip sukeldamas ne tik dešiniųjų, bet ir savo partijos vadovų nepasitenkinimą.

Rusijoje nuo teisėsaugininkų besislapstantis Viktoras Uspaskichas pradeda keršyti Darbo partijos atsilėliams. "Vikondos" koncernui priklausančiame Kėdainių rajono laikraštyje *Rinkos aikštė* pateikiamas V.Uspaskicho kreipimasis į kėdainiečius, rašo *Lietuvos rytas*. Bėglys išėivius iš Darbo partijos vadina mutantais ir žada paskleisti kompromituojančios informacijos apie buvusį savo bendražygį, dabartinį Seimo pirmininką Viktorą Muntianą.

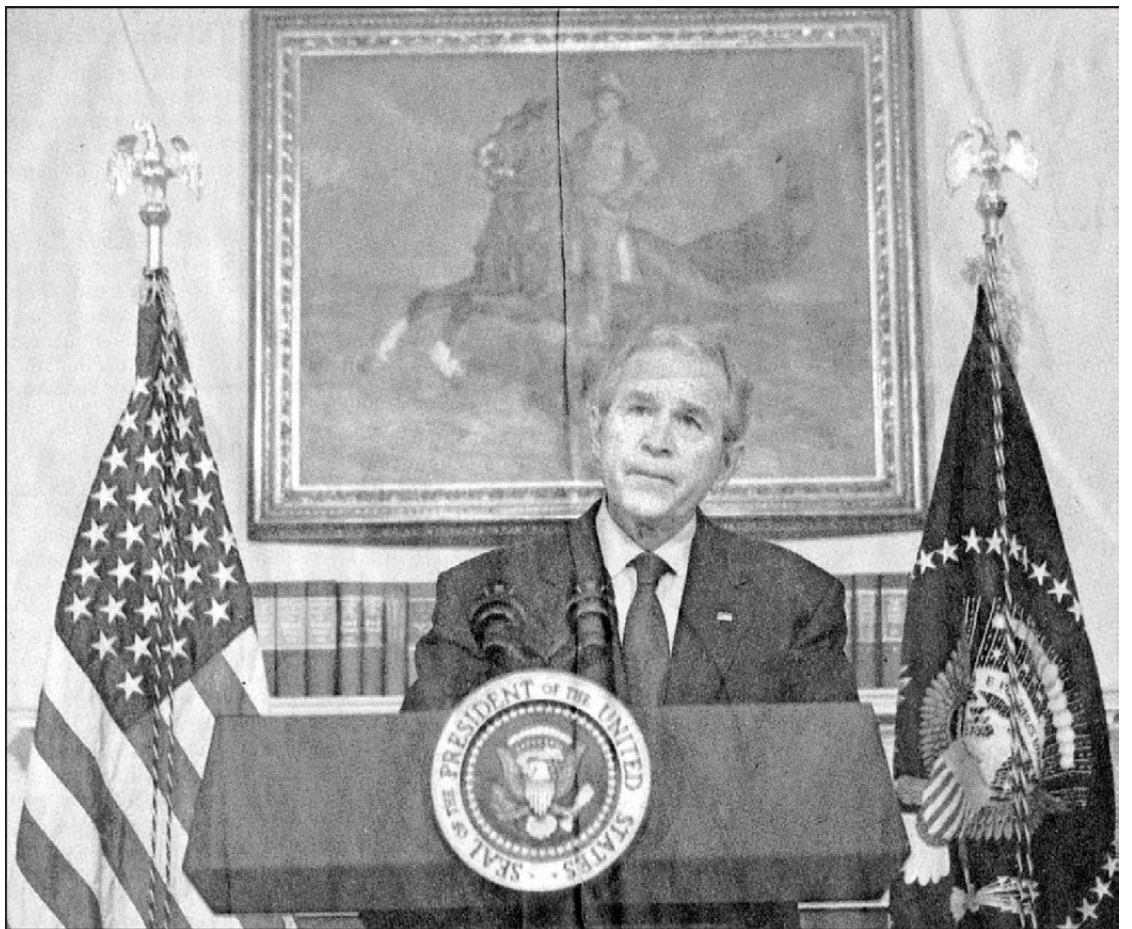
Vilniaus tarybos narys socialdemokratas Juras Požėla neteisėtai laimėjo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) organizuotą konkursą Jaunimo reikalų departamento direktoriaus pareigoms užimti. Taip kovo 23 d. konstatavo Vilniaus apygardos administracinis teismas, patenkinęs antrą vietą konkurse užėmusios pretendentes skundą. Teismo sprendimu buvo panaikintas socialinės apsaugos ir darbo ministrės socdemės Vilijos Blinkevičiūtės įsakymas, kuriuo jaunas jos partijos kolega buvo paskirtas departamento vadovu. Teismas pripažino, kad nuo rudens minėtas pareigas einantis J. Požėla neturi jokio darbo stažo, todėl negalėjo laimėti konkurso. Mat vienas iš konkurso reikalavimų buvo turėti vadovaujamo darbo patirties. Antrą vietą konkurse užėmusi moteris paprašė teismo panaikinti šio konkurso rezultatus, nes 24 metų politikas neturėjo vadovaujamo darbo patirties, kuri būtų patvirtina darbo sutartimi.

Pakartotinių rinkimų į savivaldybių tarybas Lietuvoje nebus. Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) kovo 23 d. patvirtino rinkimų rezultatus Pagėgių rinkimų apygardoje. Tokį sprendimą VRK buvo priversta priimti po to, kad teismas patenkino rinkimus Pagėgiuose laimėjusių liberaldemokratų skundą ir panaikino ankstesnį VRK sprendimą nepripažinti rinkimų rezultatų šioje apygardoje. VRK pripažino, kad surinkta informacija apie rinkimų tvarkos pažeidimus Pagėgiuose neduoda teisinio pagrindo pripažinti rinkimų rezultatus negaliojančiais. VRK nariai posėdyje Pagėgius ne kartą pavadino Tvyn Pykso miesteliu, kur kiekvienas žmogus nesijaučia esąs visiškai nekaltas, tačiau įrodyti to teisiškai neįmanoma. "Turėtume rasti apie 250 žmonių, kurie pripažintų, kad pardavė savo balsus", - teigė VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas.

Lietuvos vyriausias administracinis teismas (LVAT) kiek anksčiau patenkino ir Naujosios sąjungos prašymą bei įpareigojo VRK pripažinti rinkimus Švenčionių rajone. Nepaisant politikų ketinimų inicijuoti nepasitikėjimą Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininku Zenonu Vaigausku, jis tvirtina, kad atsistatydinti neketina. VRK vadovaujantis nuo 1994 metų Z. Vaigauskas teigia, kad yra sulaukęs ir kitų siūlymų - nepasiduoti grasinimams.

Į plagijavimo skandalą įsivėlusi 56 metų šiaulietė Lidija Ušeckienė dar penkerius metus vadovaus Šiaulių universiteto Tęstinių studijų institutui. Taip trečiadienį nutarė Šiaulių universiteto senatas, rašo *Lietuvos rytas*. Posėdyje L.Ušeckienės kandidatūra patvirtinta vieno balso persvara: už balsavo 15, prieš – 14 senato narių. Mokslininkės priešininkų manymu, jos šalininkai pasinaudojo itin palankiu momentu – posėdyje negalėjo dalyvauti septyni senato nariai. Skandalas kilo po *Lietuvos ryto* atlikto L.Ušeckienės monografijos "XX a. pedagogikos kryptys ir sistemos" tyrimo. Paaiškėjo, kad į profesorės pareigas pretendavusi L.Ušeckienė ištaisais puslapiais nu plagijavo ir pasisavino kitų šalies mokslininkų mintis. Iškilus į viešumą tokiems faktams, daugiau kaip 700 universiteto dėstytojų ir studentų raštu pareikalavo nušalinti plagiatorę, surengė protesto eitynes, rašo *Lietuvos rytas*. Senatas monografiją pripažino neautoriniu kūrinio, bet neišdrįso atleisti L.Ušeckienės iš darbo: už atleidimą balsavo 19, prieš 12, sulaukė 1 narys. Nušalinimui reikėjo dviejų trečdalių senato narių palaikymo.

LGITIC

JAV prez. George Bush, minėdamas keturių metų sukaktį, kai pradėjo invaziją į Iraką, kalbėjo iš Baltųjų rūmų Amerikos žmonėms ir prašė būti kantriems kol bus sugrąžinti kariai į namus. **AP**

ESTIJOS TEISMAS IŠSIUNČIA STALINO DEPORTACIJŲ RENGĖJĄ

Talinas, kovo 23 d. (LRT). Estijos Valstybinis teismas atmetė 88 m. Vasilij Beskov, kaltinamo nusikaltimais prieš žmoniją, apeliaciją. Teismas paliko galioti Pilietybės ir migracijos departamento nurodymą, įpareigojantį V. Beskovą palikti šalį.

1999 m. Pernu teismas buvusį NKVD darbuotoją V. Beskovą pripažino kaltu prisidėjus prie vietos gyventojų deportacijos į Sibirą. Estijoje tai traktuojama kaip nusikaltimas prieš žmoniją, kuriam netaikomas senaties terminas. Tada teismas įgaliojo jį gyventi Pernu iki 2002 m. gegužės 18 dienos. Pasibaigus tam terminui baigėsi ir teisėtas V. Beskovo buvimas Estijos teritorijoje.

Nuo to laiko valdžia du kartus atsisakė jam suteikti teisę gyventi šalyje. Buvo remtasi įstatymu, pagal kurį asmenims, įtariamams nusikaltimais prieš žmoniją, draudžiama suteikti leidimą gyventi šalyje. 2006 m. Pilietybės ir migracijos departamentas nurodė V. Beskovui palikti šalį. Talino apygardos teismas nepatenkino jo apeliacijos. Šio sprendimo dabar nepakeitė ir Valstybinis teismas, kuris yra aukščiausios instancijos teismas šalyje.

Estijos valdžia dabar nagrinėja klausimą dėl dar trijų deportacija kaltinamų asmenų – Piotro Kislovo, Jurijais Karpovo ir Vladimiro Penarto – galimo išsiuntimo iš šalies. Sprendimo priėmimą jų atžvilgiu apsunkina tai, kad vienas iš šių kaltinamųjų yra esąs, o kiti du vedę Estijos pilietes.

RUSIJA PERSPĖJA ESTIJĄ

Estijos ir Rusijos santykiai gali smarkiai pablogėti, jei Taline bus perkeltas Sovietų Sąjungos kareivių atminimo paminklas, kovo 23 d. pareiškė Rusijos užsienio reikalų ministras.

Beveik dviejų metrų "Bronzinis kareivis" ir kiti sovietų eros paminklai pastaraisiais metais tapo susirinkimų vieta etninei rusų mažumai, o susirėmimai su Estijos tautiškai nusiteikusiais žmonėmis prie bronzinės statulos pastūmėjo šalies valdžios pareigūnus svarstyti "tautą skaldančio" paminklo perkėlimą į kitą vietą.

"Tokie veiksmai rimtai paveiks Rusijos ir Estijos santykius, - teigė Sergej Lavrov per spaudos konferenciją. - Mes norėtume to išvengti, ta-

čiau manome, kad organizacijos, kurių nare yra Estija, tokios kaip Europos Sąjunga, NATO ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO), turėtų protestuoti prieš tokius veiksmus".

Rusija ilgą laiką kaltino Taliną skatinant nacizmą bei diskriminuojant rusų mažumas ir net užsiminė apie diskusiją dėl galimų sankcijų Estijai.

Tačiau Estijos komisija, atsakinga už karo laikų kapavietes ir monumentus, kovo 13 dieną rekomendavo iškelti paminklą iš Talino centro ir perkelti jį į ramesnę vietą - karininkų kapines, o šalies ministras pirmininkas Andrusas Ansipas kovo 22 d. paskelbė apie pasirošimą paminklo perkėlimui.

Pakistanas tvirtina sėkmingai išbandęs sparnuotąją raketą, galinčią nešti branduolinį užtaisą. Šalies ginkluotosios pajėgos tvirtino, kad raketa taip pat gali išvengti radarų, pranešė *BBC*. Sparnuotoji raketa "Hatf-

VII" gali nuskriet 700 kilometrų. Pakistanas ir kaimyninė Indija turi branduolinių ginklų ir atlieka raketų bandymus. Jos pasirašė susitarimą, kuriuo buvo siekiama sumažinti galimo branduolinio karo riziką.

Rusijos prezidentas Vladimir Putin kovo 13 d. aplankė popiežių Benediktą XVI, tačiau nepakvietė atvykti į Rusiją, nes to nenori Rusijos Stačiatikių Bažnyčios vadovybė. "Popiežiaus vizitas Rusijoje neįmanomas" – pareiškė Rusijos politologas Sergej Markov, nes Stačiatikių vadovai jam niekada nepritars, todėl jam negali priartėti ir V. Putin, nes Stačiatikių Bažnyčia yra svarbi Rusijos prezidento sąjungininkė". Popiežius Benediktas XVI yra paskelbęs, kad santykių gerinimas su stačiatikiais yra vienas pagrindinių jo tikslų.

Reuters nuotr.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija “Viltis”, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MŪSŲ TAUTOS REIŠKINIAI

Praėjo septyniolika metų, kai buvo atkurta Lietuvos valstybė. Kovo 11-osios Akto Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė pasauliui lietuvių tautos valią: Lietuva prisikėlė iš pelenų.

Lietuva pasisakė būsianti moderni europinė valstybė. Tačiau ir šiandien tebejaučiamas okupacinis palikimas – Lietuvos vadovai apraizgyti KGB voratinkliais, negali ar nenori išsivaduoti iš Maskvos pinklių.

Pastaruoju metu iš Vilniaus ateina labai daug prieštaraujančių žinių. Deja, ne visos jos geros. Aiškėja, kad Rusija įvairias būdais siekia turėti įtakos Lietuvoje. Nėra tušti žodžiai Lietuvos parlamentarės R. Juknevičienės pareiškimas, kad Rusija bando sugrąžinti į Lietuvos prezidento vietą iš jos prieš trejus metus pašalintą R. Paksą ir tas nutarimas pradėtas įgyvendinti per savi-valdybių rinkimus. Tik dabartinėje Lietuvoje galima kandidatuoti pabėgusiam asmeniui nuo teismo į valdžios postą, kaip tai buvo leista Darbo partijos steigėjui, kurio Maskva neišduoda Lietuvai. Kai buvo prezidento rinkimai 2003 metais, buvo pagrįstai teigiama, kad Maskva daro įtaką rinkimų metu, kad būtų išrinktas jai palankus asmuo. To meto “patarėjai” ir šiemet mėgino įvažiuoti į Lietuvą “padėti” savivaldybių rinkimuose, rašo *Lietuvos rytas*. Nėra tokios valstybės Vakaruose, kurioje būtų galima iš pareigų pašalintam vėl siekti Vyriausybės posto. Tačiau kuo galima paaiškinti vėl padidėjusį žmonių palankumą Konstituciją pažeidusiam, kuris nori būti sostinės meru? Prisiminkime, kad R. Paksą į didžiąją politiką iškėlė konservatoriai, pasiūlę užimti premjero pareigas. Antrą kartą Vyriausybei vadovauti pradėjo po liberalų vėliava, o dabar socialdemokratai jam pritaria, nors be jų balsų R. Paksas nebūtų buvęs pašalintas iš prezidento posto. Vilniaus socialdemokratų vadovas A.Paleckis staiga pasidarė liberaldemokratu ir lenkų grupės nariu, paneigęs susitarimus su liberalais ir konservatoriais. Šiuo metu socialdemokratų vadas A. M. Brazauskas pareiškė, jog reikia atsižvelgti į sostinės liberaldemokratų, surinkusius 14 mandatų. Ar tai nereiškia palaiminimo, kad R. Paksas būtų Vilniaus meru? O A. Paleckiui, kaip rašo *Lietuvos ryte* Rimvydas Valatka, vėl skirtas Paleškių likimas: “parnešti R. Pakso saulės”.

Prof. Vytautas Landsbergis pažadėjo išstoti iš partijos, jeigu konservatoriai susidės antrą kartą su R. Paksu. Jis, kalbėdamas Nepriklausomybės šventės minėjime Seime, pasakė vieną savo griežčiausių kalbų, kad “vyresnioji visuomenės dalis dar tebestato Babelį, nesuranda bendros kalbos dėl svarbiausių, bet pamiřtų vertybių. Sustokime, pažvelkime vieni į kitus ir apsi-brėžkime atidėję partiškumus, kartu su ne valdžios organizacijomis ir bendruomenėmis, kas mums svarbiausia, jeigu norime, kad Lietuva stiprėtų ir išliktų...

Nieko nebus be gyvenimo ir tėvynės meilės, jei to neugdysime... Dvasia ir moralė – valstybės pagrindas, todėl rinkėjų papirkinėjimą turėtume vadinti kaip valstybės griovimą. Nesąžiningą teismą, kuris atvirai apgauna nukentėjusius, valykim ir skirkim tik dorus žmones.” (*Jo kalba 4 psl.*)

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo metinės ir Prisikėlimo šventė – Velykos – reta proga lietuviams prisiminti, kad jie patys sukūrė ir apgynė Lietuvos valstybę, bet valstybės kūrimo darbas dar nebaigtas.

Malonių Prisikėlimo švenčių!

S. Tūbėnas

SEIMO ISTORIKAMS ATMINTINĖ

Vasario gale mūsų spau-

doje pasirodė žinių apie LR Seimo susirašinėjimą su Rusijos Dūma "Vaduotojo" paminklo Estijos sostinės Talino centre iškėlimo klausimu. Mūsų Seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) pirmininkas, kurio Maskva, atrodo, neturėtų pagrindo pakaltinti lietuvišku šovinizmu, paruošė atsakymą, kuris buvęs komiteto priimtas "be didesnių diskusijų". Tad gal verta, vis tik, padiskutuoti tą klausimą bent jau prie Seimo durų.

Paminklo klausimu Seimo atsakymas, jog tai "yra pirmiausia pačios Estijos reikalas", atrodo priimtina, nes, bet kas gali išskaityti sekančią "diplomatinę" mintį: Ir niekas kitas neturi teisės diktuoti, ką suvereni valstybė gali ar negali savo teritorijoje daryti su paminklais.

Tačiau tai sekusi istorijos pamokėlė yra silpnoka. Joje Baltijos valstybių okupacijos klausimas iš anksto padaromas antraeilium klausimu, po "išvaduojamosios veiklos kovojant su naciais". URK (pusbalsiai?) primena Dūmai, kad ta (vadavimo) "problema turi ir antrąją pusę, būtent Baltijos valstybių okupaciją".

Juk nuo okupacijų, o ne nuo paminklų, viskas ir prasidėjo. Tai buvo ir tebėra pirmoji "pusė", kokį istorinį "medalį" kas bekalts. O pirmoje jo pusėje net trys Maskvos okupacijos ir du sukilimai. Su visu tuo susiję tautiniai ir religiniai persekiojimai, kalinimai, žudymai, masiniai žudymai anti-žmoniška tremtimi. Tad genocidas irgi įrašytinas į "pirmąją medalio pusę".

O tai tik pradžia istorinės atmintinės (tomų) Maskvos

agresijai paminklo byloje.

Ją papildykime vėliau. Dabargi įvertinkime standartinį, mūsų nuolat naudotą ir Kremliaus dar kartą ir dar kartą ir dar kartą ramiai atmestą "penkiasdešimt metų trukusią Baltijos šalių okupaciją". Galima teigti, jog tas nuolat kartojamas procesas nėra palikęs jokio pėdsako tiesos apie komunizmą vengiančioje pasaulio viešoje nuomonėje. Tad ar verta, be pakeitimų, kartoti tą patį dar kartą. 1932-1933 m. Kauno Jėzuitų gimnazijos "aštuntokams" istoriją dėstė jėzuitas Tėvas Fengeris. Svarbiam istoriniam faktui pabrėžti jis sugebėdavo ir pabraukti per nosį klasės gudragalviams jį išgarsinusiu posakiu: "Durniams antrą kartą". Ypač įdomiau skambėdavo, jo vokiečių ir prancūzų kalbų įtaka į lietuvišką tarimą "duhrniams".

Aišku, kad kartojimas gali padėti ir "duhrniams", jei jie nori žinoti tiesą. Tačiau tai niekad nepadės kremlistams. Jie nėra kvaili ir, bent jau nuo Pavlovo šuns laikų, suprato psichologinio karo svarbą. Tad Seimo URK pirmininkas tik linksmina Dūmą sakydamas, kad (gal 100-jį kartą išgirdusi apie 50 metų okupaciją?) "Maskva kritiškiau pažvelgs į praeitį". (*Kauno diena*, 2007. 02. 24)

Propagandinis karas vedamas ne priešą, o likusį pasaulį, "įtikinti"! O priešą bandoma apgauti arba apnuoginti, nuplėšiant melo rūbą, pasaulio akyse. Tad ir "istorijos pamokos" adresuojamos Maskvai turi būti taikomos pasauliui. Kai mūsų teigimai ataidės Maskvoje aplinkiniu keliu, tada ir "Maskva" kritiškiau pažvelgs į praeitį, nes nenori, kad

mes skelbtume pasauliui, kiek Kremliaus valdovai atsakingi už rusų tautos aukas kovojant prieš nacius. Paaiškės, kad, pirmiausiai, jie drauge su naciais, ir pradėjo tą karą užpuldami Lenkiją. Aišku, kad nenorės priminimo, jog Maskvos ir Berlyno generolai Lietuvos Brastoje (Brest Litovsk) priėmė bendrą "nugalėtojų" (Lenkiją pasidalinusių) karo pajėgų parадą. Mano knygoje “Po dvylika vėliavų” tai aprašyta. Ar bereikės priminti, kad po to buvo pasidalinta Baltijos Vals-tybėmis? O per Lietuvą riedančiais ešelonais, pagal slaptą susitarimą, SSRS aprūpino žaliavomis ir maistu Hitlerio stiprinamą karinę mašiną. SSRS pagalba Ketvirtajam Reichui nutrūko 1941 m. birželį, kai pastarojo karo mašina atidarė ugnį prieš buvusį karo sąjungininką.

Istorijos smalsuoliams gali būti įdomu ir tai, kad, kaip piktinti liežuviai kalba, SSRS padėjo Pirmąjį pasaulinį karą pralaimėjusiai Vokietijai apeiti Versalio sutarties draudimą vykdyti karinius manevrus: Sovietai įsileido vokiečius manevruoti savoje teritorijoje.

Tai tik dalis to, kas priklauso "pirmajai medalio pusei", kol galų gale ateitų eilė ir karo aukoms, bei paminklams buvusiuose okupuotuose kraštuose.

Tad Seimo URK, prieš mokydamas Maskvą istorijos, kurią pati Maskva parašė, turėtų pasiskaityti karų istoriją mūsų tautos aukų krauju ir ašaromis įamžintą Lietuvos žemėje ir Sibire. Primintini mūsų pasipriešinimai okupantams Vietinės Rinktinės ir Tėvynės Apsaugos Rinktinės kautynėse. Tai žinotina ir kitiems pasaulyje.

Vilius Bražėnas

"HAMAS" – PIRMASIS IŠPUOLIS NUO PALIAUBŲ PRADŽIOS

"Hamas" ginkluotasis sparnas įvykdė pirmą savo ataką prieš Izraelį nuo trapių derybų Gazos ruože pradžios lapkričio mėnesį. Netoli sienos "Hamas" pašovė komunalinių paslaugų darbuotoją ir į karius paleido du minosvaidžio sviedinius.

"Hamas" Kasamo brigados teigė, jog rimtai sužeidusios Izraelio darbuotoją, o atakos ir minosvaidžių ugnis buvo atsakas į Izraelio karines operacijas okupuotame Vakarų krante,

kuris neįtrauktas į keturis mėnesius truncančias paliaubas.

"Labai tikimės, kad ši vyriausybė... kaip įmanoma laikysis ketverto pozicijos ir galiausiai ją visiškai priims, o mes galėsime galutinai normalizuoti tarpusavio santykius", - sakė Europos Sąjungos politikos vadovas Javier Solana Vašingtone bendroje spaudos konferencijoje su JAV valstybės sekretore Condoleezza Rice ir kitais Europos ministrais. *ELTA*

RUSIJA IRANUI PASKELBĖ ULTIMATUMĄ

Rusija informavo Iraną, kad neteiks branduolinio kuro beveik užbaigtai Irano “Bushehr” jėgainei, jeigu Iranas nesustabdys urano sodrinimo, kurio reikalauja Jungtinių Tautų saugumo taryba, rašo *nytimes.com*.

Ultimatumą Irano branduo-

linių derybų vadovui Ali Hoseini Tashui praėjusią savaitę Maskvoje paskelbė Rusijos saugumo tarybos sekretorius Igor Ivanov.

Apie tai pranešė nežinomu panorės išlikti asmuo, kadangi tai buvo konfidencialus diplomatinis susitikimas. *LRT*

ELTA

LIETUVOS KŪRĖJO KALBA IŠKILMINGOJE KOVO 11-OSIOS ŠVENTĖJE LR SEIME

Ekscelencijos prezidentai ir ambasadoriai,

Aukštieji pareigūnai ir laisvi piliečiai, malonūs svečiai, Seimo vadovai ir nariai!

Kovo vienuoliktoji yra atgimusios Lietuvos šventė, jos garbės ir orumo atkūrimo diena.

Būtent todėl, kad tėvynės garbė ir orumas dabartinėje Lietuvoje nėra aukščiausiai vertinami dalykai, nekalbant jau apie neginamą asmenų, net žuvusio aukšto pareigūno garbę, prisipažinsiu, kad pirmąsyk abejoju, ar verta man šiandien čia kalbėti.

Esame atsidūrę galimo didelio pažeminimo akivaizdoje. Ir todėl, kad Seimas nenorėjo ryžtingai jo išvengti, ir šmėkštelėjus grėsmei, kad kai kurie partijų veikėjai dėl naudos pabūti Vilniaus valdžioje sutiktų su tarptautine Lietuvos nešlove.

Taip atsitiktų, jeigu sostinei vadovautų du asmenys iš vienos politinės grupės, deja, kaip tik labiausiai žinomi Europoje savo negarbinga praeitimi. Tai dar prasčiau, negu kažkada Lietuvą neigiamai išgarsinęs Kauno mero Štusauskas atvejais.

Šikart ypatingai susiklosčiusi Vilniaus porinkiminė padėtis mane skatina kreiptis į Lietuvos socialdemokratų partiją ir jos vadovybę: tiesiog prašau nepaisant pagundų nenuieiti dumblo keliu.

Taip kalbu, kadangi politinis primityvizmas, iš kurio jau atrodėm išbridę, grįžta ir kėsinasi pajungti sau vis platesnį spektrą.

O dabar, kaip sakydavo senovės romėnai, ištaręs ir palengvinęs širdį, jau galiu žvelgti į Kovo 11-ąją. Smagu, kai žmonės švenčia. Septyniolikmetė jaunoji Lietuva džiaugiasi laisve. Kita vertus, ji dar nespėjo subręsti ir apsispręsti, kokia iš tiesų nori būti.

Greitis buvo superinis/ gatvėmis tėvynės./ Nė gyvenimo negaila,/ o numirti – kvaila.

Kasdien keliuose – kraupios, lengvabūdiškos, beprasmiškos mirtys. Iš kur tai Lietuvoje, kuri ir šiaip mažiau pagimdo, negu laiduoja, tad pamažu išmiršta? Iš kur abuojumas, ne-meilė gyvenimui ir pratrūkstanti neapykanta žmogui, ne-jautra kito skausmui, žalojanti vis jaunesnius? Vis dėlto tai ten, jaunojoje kartoje, želia ir vilties atžalynas. O vyresnioji visuomenės dalis dar tebestato Babelį, nesuranda bendros kalbos dėl svarbiausių, bet primirštų vertybių.

Sustokime, pažvelkime vie-

ni į kitus ir apsibrėžkime atidėję partiskumus, kartu su ne valdžios organizacijomis ir bendruomenėmis, kas mums svarbiausia, - jei norime, kad Lietuva stiprėtų ir išliktų. Esminiai gyvenimo kultūros išmėginimai ateina visai Europai, lakrodis muša be penkių dvyliką, tad ką kalbėti apie vis dar žaizdotą, imunitetų stokojančią Lietuvą. Nieko nebus be gyvenimo ir tėvynės meilės, jei to neugdysime, be šeimos ir vaikų, be asmenybės pagrindų ir veiklos perspektyvų, galų gale, be tikro visų rūpesčio visuomenės dvasine būseną ir psichine sveikata. Tą jau vakar buvo laikas suvokti. Nieko nebus, jei gyvensim tik nuo rinkimų iki rinkimų vis galvodami daugiausia, kaip čia pamoloninus rinkėjus. O ateities visuomenės vaizdas, kokia bus Lietuvos dvasia – ne vien gamyba, kas ji projektuoja?

Dvasia ir moralė – valstybės pagrindas, todėl rinkėjų papirkinėjimą turėtume vertinti kaip valstybės griovimą. Čempionai žinomi. Nesąžiningą teismą, kuris atvirai apgauna nukentėjusius, valykim ir skirkim tik dorus žmones. Sveikata – brangiausias turtas, bet šio turto mažėja, valstybės įstaigoms labiau rūpinantis kitais turtais.

Ar čia jaunos išsilaisvinusios Lietuvos brandos problemos, ar senojo paveldo išalas?

Atsakykime sau į visus klausimus pradėdami nuo pagrindinių.

Bemaž prieš dvidešimt metų jau šurmuliavo, piliečių susirinkimais kilo Sąjūdis: norim gyventi kitaip! Ar dabar jau nenorime? Nesame teritorija ir darbo jėga, bet žmonės ir tauta savo žemėje. Tą pasakydavom ponams draugams iš tolumo svetimo "Centro", nepaisėm jų nesupratėliško pykčio ir kilom kurti savarankiško gyvenimo, demokratinės Lietuvos valstybės.

Ir Kovo 11-ąją prieš 17 metų kaip tik čia pasakėm pasauliui ir sau pasirašėm: "nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė!"

Dabar mūsų užduotis – išsikvoti nepriklausomą visuomenę, tai yra, išlaisvintą nuo senų ir liguistų priklausomybių. Pirmiausiai liaukimės bent rusiškai keiktis, nors gyvenimas ir mokyti, kad kitaip tavęs nesupranta. Vis dar! Čia pat ir alkoholizmas ir kitų socialinių ligų virtinė.

Vaikeliai, artimą pagelbėkit –/ Bažnyčia mokė meiliai./ Dabar juos engia sugyventiniai, / virtuvėj žvilga peiliai.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą 1990 m. kovo 11 d. paskelbęs prof. Vytautas Landsbergis, dabar Europos parlamentaras, kalba Lietuvos Respublikos Seime Kovo 11-osios šventėje. Žemiau LR prez. Valdas Adamkus.

www.lrs.lt

A. MATULEVIČIUS SU KGB NESUSIJĘS

Vilnius, kovo 23 d. (LRT). Liustracijos komisija, išnagrinęjusi Saugumo departamento pateiktą medžiagą, nepatvirtino, kad Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Algimantas Matulevičius slapta bendradarbiavo su KGB.

Liustracijos komisijos atstovai po penktadienio posėdžio teigė, kad minėta medžiaga neįrodo sąmoningo Algimanto Matulevičiaus bendradarbiavimo su sovietų saugumu. Pasak Dalios Kuodytės, Liustracijos komisijos pirmininkės, gauta keletas liudininkų parodymų, kurie vieni kitiems prieštaravo. Todėl komisija nusprendė, kad nė vieno liudininko parodymai nėra objektyvūs, praneša LTV naujienų tarnyba.

"Norėčiau pacituoti Patapo (KGB kadrinio darbuotojo Romo Patapo – lrt.lt) parodymus – to paties Patapo parodymus, pirmuosius parodymus, kurie buvo duoti 2006 12 19. Ten yra sakoma, kad buvo ketinama nustatyti patikimus santykius su Matulevičiumi, tačiau dėl jo neigiamų asmeninių savybių tolesnis operatyvinis kontaktas nebuvo tęsiamas. O kovo mėnesį jis jau liudija kiek

Bet pavasaris atneša viltį. Grįžta kregždutės, nešaudykim gandrų, pagerbkim skruzdėlę. Apie tai perskaitysiu jums "Nežinomą Maironio eilėraščių".

"Kada nors Lietuva/ bus ne ta/ jau kita –/ pasiryš/ atsigaus iš po blūdo./ Tautos vėl pasakys:/ vėl pabudo! / Prisimins Lietuva/ kaip tat buvo kada/ jai padarumas pritiko. / Lauką žalią vagōs/ mažą vaiką užstos / ir Kudirkos medaliais/ nepuoš išdavikų."

Ačiū už jūsų malonų dėmesį.

www.bernardinai.lt

kitaip", – sako D. Kuodytė.

Kovo 12 d. R. Patapas liudija, kad dėl neigiamų asmeninių savybių A. Matulevičių nuspręsta naudoti kaip patikimą asmenį, o ne kaip agentą. Be to, Liustracijos komisijai buvęs R. Patapo viršininkas iš KGB liudijo kitaip.

"Jo viršininkas Karinauskas liudija neprisimenąs, ar operatyvinių priemonių planas, kuriame turėjo dalyvauti M. A., buvo įvykdytas. Mano manymu, M. A. nebuvo VSK (KGB) įformintas kaip slaptas bendradarbis, o tik buvo susitikta pabendrauti", – teigia D. Kuodytė. Pasak jos, nėra įrodyta, kad A. Matulevičius žinojo, su kuo susitikinėja, skelbia LTV.

"Komisija pripažino, kad nė vienais iš parodymų remtis negalima, o dokumentai liudija tik apie KGB pastangas užmegzti kontaktą", – sako D. Kuodytė.

A. Matulevičius nekart yra teigęs, kad Saugumo pateikta medžiaga – išsigalvojimas ir pabrėžia, kad nėra nė vieno dokumento, kur būtų jo parašas, liudijantis apie bendradarbiavimą su KGB. Komiteto pirmininko teigimu, VSD vadovas jam taip keršija už nepalankias tyrimo išvadas. Saugumas paviešino pluoštą dokumentų, neva įrodančių, kad pildydamas anketą gauti leidimą dirbti su slapta informacija Algimantas Matulevičius nuslėpė savo ryšius su KGB. Seime kalbėjęs VSD vadovas Arvydas Pocius tikino, kad departamentas turi tai patvirtinančios medžiagos.

V.LANDSBERGIS NORI PAMATYTI VSD MEDŽIAGĄ APIE SAVE

Europarlamentaras Vytautas Landsbergis raštu kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, prašydamas gauti apie jį Valstybės saugumo departamento (VSD) rinktą medžiagą. Pasak V. Landsbergio, ši medžiaga "buvo viešinama Valstybės gynimo taryboje ir LTV".

Buvęs Tėvynės sąjungos vadas įsitikinęs, jog pilietis turi teisę susipažinti su bet kurių Lietuvoje veikusių okupacinių ar dabartinių slaptųjų tarnybų kaupta medžiaga apie jo asmenį, teigiama Tėvynės sąjungos išplatintame pranešime.

V. Landsbergis prašo Generalinės prokuratūros suteikti jam įstatymo numatytą galimybę tai pamatyti. Tada jis galės apsispręsti dėl baudžiamosios atsakomybės kėlimo vieniems ar kitiems asmenims.

Tuo metu "Tvarka ir teisingumas" frakcijos seniūnas Valentinas Mazuronis kreipėsi į Generalinį prokurorą Algimantą Valantiną, prašydamas "pradėti iktėisminį tyrimą dėl galimo informacijos, šiuo metu sudarančios valstybės paslaptį, paviešinimo". Kreipimėsi rašoma, kad "LTV laidos 'Forumai' metu laidos vedėjas sąmoningai leido suprasti, kad jis disponuoja įslaptinta informacija, kuri buvo pristatyta ir svarstoma tą pačią dieną Prezidentūroje vykusiame Valstybės gynimo tarybos posėdyje".

V. Mazuronis prašo ištirti galimo informacijos "gavimo" aplinkybes.

www.lrt.lt

PRENUMERUOKITE <i>DIRVĄ</i>	
	METAMS - \$55,
	PUSEI METŲ - \$40,
	PIRMA KLASE - \$78,
	ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$130.00

V.ADAMKUS RAGINA SEIMĄ GALUTINAI APSISPŘESTI DĖL A.POCIAUS

Vilnius, kovo 21 d. (LRT). Prezidentas Valdas Adamkus nesmerkia Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) sprendimo paviešinti dalį Valstybės saugumo departamento (VSD) veiklos tyrimo medžiagos. Tačiau kartu jis ragina šioje situacijoje nekelti dar didesnės sumaišties, nedaryti skubotų sprendimų ir neardyti valstybės pamatų. Anot prezidento, VSD vadovo Arvydo Pociaus likimas dabar yra atsidūręs Seimo rankose. “Mano supratimu, visuomenė turi žinoti faktus, medžiaga turi būti paviešinta laikantis visų įstatymuose nustatytų taisyklių”, - žurnalistams sakė V. Adamkus. “Reikia apgailestauti, kad esame tokioje įtemptoje politinėje padėtyje, tai nėra sveika valstybei. Mano patarimas – nesikarščiuoti esamoje padėtyje, nedaryti skubotų sprendimų ir neardyti pačių savų teisėsaugos, įstatymų ir valstybės pagrindų”, - pažymėjo jis.

Paklaustas, ar A. Pocius gali toliau likti VSD generaliniu direktoriumi, prezidentas priminė savo poziciją kartą jau išsakęs, kai pateikė Seimui dekretą dėl pareigūno atleidimo: “Aš pateikiau Seimui, jis atmetė, dabar Seimas turi galutinai ir užbaigti tai”, - pabrėžė valstybės vadovas.

Nuo atsakymų į klausimus apie NSGK dokumentuose minimus buvusį savo patarėją pirmosios kadencijos metais Albiną Janušką ir bendrovės “Dujotekana” vadovą Riman-

dą Stonį prezidentas išsisuko, pareiškęs, kad apie tai girdėjo tik iš žiniasklaidos. “Prie ko čia A. Januška”, - stebėjosi V. Adamkus, o “Dujotekanos” atstovų tikino niekada gyvenime nematęs.

“Matydamas, kaip vėl kaita politinė įtampa dėl Valstybės saugumo departamento veiklos tyrimo Seime, suprantu, kad Lietuvos žmonėms vis labiau neaišku, kas darosi mūsų valstybėje”, - anksčiau išplatintame pranešime buvo cituojamas V. Adamkus.

Prezidentas paragino visas politines partijas, jų vadovus ir atskirus politikus atsakingai elgtis ir nekelti sumaišties. “Būtų apmaudu sužinoti, kad šioje situacijoje įstatymų nepaiso Seimo nariai, kurie patys tuos įstatymus priima”, - teigė šalies vadovas.

“Man, kaip ir daugeliui Jūsų, yra neatsakytų klausimų ir dėl VSD veiklos tyrimo, ir dėl kai kurių asmenų veiksmų, - pabrėžė V. Adamkus. – Tačiau nesikarščiuokime ir nepriimkime skubotų sprendimų, neardykime teisinės valstybės pagrindų, kuriuos kūrėme septyniolika metų. Pasikliaukime savo teisėsaugos institucijomis, kurių pareiga išsiaiškinti ir pateikti atsakymus, kas savo veiksmais peržengė įstatymo ribas”.

Prezidentas išreiškė viltį, kad teisėsaugos institucijos suvokia šiuo metu joms tekusią itin atsakingą užduotį ir neatidėliodamos atliks patikėtą darbą.

“PREZIDENTĄ PATEISINU, NES JIS NEŽINOJO”

Vilnius, vasario 21 d. (Delfi). Prezidentas Valdas Adamkus išklaušė žymios kovotojos už Lietuvos laisvę Nijolės Sadūnaitės nuoskaudų. Disidentė dar prieš Vasario 16-ąją - Nepriklausomybės atkūrimo dieną - kreipėsi į šalies vadovą atviru laišku, kuriame piktinosi kai kuriais pastarųjų dienų įvykiais šalyje.

Labiausiai N. Sadūnaitei nerimą kėlė tariamų KGB agentų pergalės teismuose ir jos bičiulių buvusių partizanų likimas. Disidentė piktinosi, kad teismas panaikino Liustracijos komisijos sprendimą, kuriuo verslininkas Algis Klimaitis buvo pripažintas bendradarbiavęs su KGB.

“Tas anuomet atvežtasis, o šiandien “nuliustruotas” asmuo, sėbrų tarpe kalbėdavo, kad jam skirta būti Lietuvos prezidentu. Gal šios idėjos dar neatsisakytą?”, - laiške prezidentui klausė N. Sadūnaitė.

Ji taip pat smerkė Lietuvos

atstovus Europos Sąjungos teismuose, esą tarp jų yra buvusių KGB agentų. “Ar ne jie veikia tenykštį teisėjų korpusą ir koordinuoja Lietuvos kompromitavimo veiksmus?”, - rašo disidentė.

Laiške V. Adamkui ji atkreipia dėmesį į neseną istoriją, kai žiniasklaidoje buvo išspausdintas pranešimas apie Juro Abromavičiaus žūties aplinkybes tiriančiai Seimo komisijai liudijančių buvusių savanorių susitikimą Kaune, buvusio Seimo nario Liudviko Simučio namuose.

“Tik Jūs begalite inicijuoti tyrimą, kas ir kurioms specialiosioms tarnyboms davė leidimus klausytis šio žmogaus, buvusio partizano, buvusio Seimo nario, gausios šeimos tėvo pokalbių”, - prašė prezidento N. Sadūnaitė.

N. Sadūnaitė priekaištavo šalies vadovui už tai, kad šis savo pirmosios kadencijos metu Gedimino ordinu apdovanojo

Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas aptaria su prezidentu Valdu Adamkumi grėsmingą politinę krizę valstybėje. www.president.lt

LINČO TEISMO PRADŽIA?

Vilnius, kovo 21 d. (LRT). Saugumo departamento medžiaga apie Algimantą Matulevičių, kuria siūloma atimti iš jo teisę dirbti su slapta informacija, grįsta ir buvusio KGB agento liudijimu.

A. Matulevičius šią medžiagą vadina kerštu. Seimo pirmininkas sako, kad medžiaga jį įtikino. Tuo metu Liustracijos komisijos pirmininkė stebisi, kodėl Saugumo departamentas informacijos apie A. Matulevičių iki šiol neperdavė jiems.

Seimo pirmininkas iš Valsybės saugumo departamento (VSD) vadovo gavo teikimą atimti iš Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko A. Matulevičiaus teisę dirbti su slapta informacija. Įvykdžius šį reikalavimą, A. Matulevičius nebegalėtų nei vadovauti komitetui, nei jame dirbti.

Seimo pirmininkas kartu su teikimu iš Saugumo gavo pluoštą dokumentų, neva įrodančių, kad pildydamas anketą

pirmąjį nepriklausomos Lietuvos vidaus reikalų ministrą Marijoną Misiukonį. Jis yra buvęs aukštas Sovietų Sąjungos saugumo Lietuvos padalinio pareigūnas. “Prezidentą pateisinu, nes jis nežinojo, ką daro”, - apie pastarąjį V. Adamkaus sprendimą kalbėjo N. Sadūnaitė.

Lietuvos vadovas pavaišino disidentę pietumis, išklaušė, tačiau konkrečių pažadų nedavė. Nepaisant to, N. Sadūnaitė sakė esanti patenkinta susitikimu. “Įmeskime visi nors po mažą akmenėlį į tą neteisybės vežimą - ir galbūt jį sustabdysime”, - vylėsi ji.

“Jos noras spręsti problemas yra suprantamas, bet per valandą ar dvi mes nieko nepakeisime. Sutarėme, kad darysime viską, kas įmanoma”, - po susitikimo sakė prezidento patarėjas Lauras Bielinis.

gauti leidimą dirbti su slapta informacija A. Matulevičius nuslėpė savo ryšius su KGB.

Dokumentų pluoštas pradedamas paaiškinimu, rašytu praėjusios savaitės pradžioje – likus trejetui dienų iki Arvydo Pociaus atstatydinimo svarstyimo Seime, kuriame apie A. Matulevičių liudija buvęs KGB kadrinis darbuotojas, kurio pavardė dokumente paslėpta.

Jis teigia, kad 1989 m. susitiko su įmonės “Neringa” vadovu A. Matulevičiumi ir nusprendė jį naudoti kaip KGB patikimą asmenį.

Tarp Seimo pirmininkui pateiktų dokumentų pridėtoje pažymoje rašoma, kad A. Matulevičius teigiamai atsiliepė apie KGB ir prisipažino, kad asmeniškai pažįsta Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenančius išeivius **V. Vebeliūną ir S. Anužį, kuriais domėjosi KGB**.

1989 m. išeiviai organizavo grupės ekonomikos ir pramonės darbuotojų kelionę į JAV, į kurią turėjo vykti ir A. Matulevičius.

Jis, pagal pažymą, rašytą 1989 m. ir pasirašyta kadrinio KGB darbuotojo Patapo, pažadėjo apie savo kelionę informuoti KGB. Liudijime, rašytame praėjusią savaitę, anoniminis KGB darbuotojas teigia, kad po kelionės A. Matulevičius pažadą įvykdė – su juo susitiko ir papasakojo apie KGB dominčius asmenis.

Kitoje Saugumo departamento pateiktoje pažymoje teigiama, kad 1990 m. sausį S. Anužis planavo atvykti į Lietuvą, ir siekdama gauti iš jo duomenų apie išeivius, KGB vėl planavo panaudoti patikimą asmenį “M. A.”, kuris asmeniškai pažįsta S. Anužį.

Tas pats anoniminis KGB darbuotojas liudijime teigia, kad “M. A.” ir yra Algimantas Matulevičius, ir kad jis su A.

Matulevičiumi buvo susitikęs 2–3 kartus.

A. Matulevičius teigia, kad Saugumo pateikta medžiaga – išsigalvojimas ir pabrėžia, kad nėra nė vieno dokumento, kur būtų jo parašas, liudijantis apie bendradarbiavimą su KGB. Komiteto pirmininko teigimu, VSD vadovas jam taip keršija už nepalankias tyrimo išvadas.

Bendradarbiavimą su KGB tirianti Liustracijos komisija negali aiškintis, ar informacija apie A. Matulevičių yra tikra, nes VSD jai neduoda medžiagos, kurią pateikė Seimo pirmininkui.

“Šiandien iš ryto vėl pabandžiau paklausti, kada mes gausim medžiagą, ir man nieko konkretaus nebuvo atsakyta. Tada komisijos vardu kreipėmės į Saugumo departamento generalinį direktorių, prašydami arba informuoti, kada tokią medžiagą mums pateiks, arba dėl kokių priežasčių ji nepateikiama.

Tokiu atveju aš manyčiau, kad būtų galima kalbėti tiesiog apie Linčo teismo pradžią Lietuvoje”, - teigia Liustracijos komisijos pirmininkė Dalia Kuodytė.

Seimo pirmininkas teigia, kad Liustracijos komisijos nuomonė, sprendžiant, ar atimti iš A. Matulevičiaus teisę dirbti su slapta informacija, nėra nebūtina.

V. Muntianas sako, kad Saugumo departamento pateikta medžiaga jį įtikina. Seimo vadovas per dešimt dienų žada pats apsispręsti, ką daryti su A. Matulevičiumi.

Konservatorių vadovo Andriaus Kubiliaus teigimu, ar atimti iš A. Matulevičiaus teisę dirbti su slapta informacija, gali spręsti tik Seimas, o ne Seimo pirmininkas.

Tai greičiausiai dar teks aiškintis teisininkams, nes Seimo valdyboje sutarta, kad tai reglamentuojantys įstatymai nėra aiškūs.

LOS ANGELES, CA

KOVO 11-OSIOS ŠVENTĖS PROGA

Prieš 17 metų šią kovo 11-tąją dieną Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba priėmė tris istorinius nutarimus kuriais buvo atstatyta nepriklausoma Lietuvos Respublika.

• **Lietuvos Aukščiausios Tarybos Akto** (1-12) *Dėl Lietuvos Nepriklausomos Valstybės atstatymo* buvo paskelbta, kad yra atstatomas svetimos jėgos 1940 metais panaikintas jos suverenų teisių vykdymas ir kad nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė;

• **Lietuvos Respublikos Įstatymu** (1-13) *Dėl 1938 metų gegužės 12 dienos Lietuvos Konstitucijos galiojimo atstatymo* buvo atnaujintas tos Konstitucijos galiojimas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, sustabdant tik tų skyrių ir straipsnių, kurie reglamentuoja Respublikos Prezidento, Seimo, Valstybės Tarybos ir Valstybės Kontrolės statusą. Taip pat pareiškiant, kad tos Konstitucijos galiojimo atstatymas pats savaime neatkuria Lietuvos Respublikoje iki 1940 m. birželio 15 d. veikusių įstatymų;

• **Lietuvos Respublikos Įstatymu** (1-14) *Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo* kuriuo buvo sustabdytas 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos galiojimas ir patvirtintas Lietuvos Respublikos Laikinis Pagrindinis Įstatymas.

Šio įstatymo 86 straipsnis nurodė, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas yra aukščiausias Lietuvos Respublikos pareigūnas ir atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautiniuose santykiuose. Tai atitiko prezidento pareigoms, deja, Laikinis Pagrindinis Įstatymas tokios institucijos nenumatė. Ji atsirado tik 1992 metais referendumu priėmus naują Lietuvos Respublikos Konstituciją.

Devynioliktas šimtmetis Lietuvos istorijoje yra minimas kaip tautos atgimimo laikotarpis. Lietuva, pradėjusi savo valstybinį egzistavimą nuo karalystės ir pasiekusi viršūnę Didžiosios Kunigaikštystės laikais, po Vytauto mirties, neturėdama

tinkamo valdovo, pradėjo prarasti įtaką savo valdomose žemėse kas ją privedė prie unijos su Lenkija ir pagaliau žlugimo paties nepasisekusio kūrinio – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos karalystės.

Apie šimtą metų trukęs atgimimo laikotarpis 1918 metų vasario 16 d. aktu buvo apvainikuotas naujos valdymosi formos sukūrimu – nepriklausoma Lietuvos Respublika. Deja, ir ši valstybė, po trumpo savo gyvavimo, vėl tapo auka – karo grobiu vieno iš to paties priešų iš rytų, tik jau po kitu vardu. Tai istorija kuri skaudžiai palietė lietuvių tautą, kurios aukomis tapome ne vienas iš mūsų.

Bet ir tokiose sąlygose gyvendama tauta neužmiršo savo praeities. Ji tikėjo savo ateitimi ir ieškojo būdų ir kelių tą ateitį realizuoti. Ginkluotas pasipriešinimas įrodė okupantui lietuvių tautos ryžtą apginti tai kas jai buvo brangiausia – laisva ir nepriklausoma Lietuvos valstybė.

Nesėkmingai pasibaigus apie 9 metus besitęsusiam ginkluotam pasipriešinimui, dauguma Lietuvos žmonių manė, kad reikia prisitaikyti tuometinio gyvenimo reikalavimams. Nepavykus ginklu iškovoti laisvę reikėjo pasirengti ilgesnei politinei priespaudai, kas pareikalavo ieškoti naujų būdų savo tikslams įgyvendinti.

Pasinaudojęs Gedimino II-gūno straipsniu *“Lietuvos kelias į 1990 m. kovo 11-tąją (1940-1990)”* trumpai pažvelgsiu tik į tą laiką tarpą kuriame formavosi pagrindžio ir viešo pasipriešinimo okupantui judėjimas taikiu būdu atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Kelias į nepriklausomybę buvo ilgas ir vingiuotas. Po partizaninio karo pabaigos (apie 1953-4) metus užtruko beveik 20 metų iki pirmųjų to pasirengimo ženklų pasirodymo kai Kaune, reikalaujamas laisvės Lietuvai, 1972 m. gegužės 13 d. susidegino jaunuolis R. Kalanta.

Per tuos 20 metų pasikeitimai pačioje Sovietų Sąjungoje palietė ir Lietuvą. Lietuvoje okupacijos švelnėjimo ženklai

Iš kairės: LR generalinis garbės kon. Vytautas Čekanauskas, sol. Janina Čekanauskienė, muz. Aukšė Jackumaitė, Vita Markevičienė ir Birutė Tumosa.

Nemyros nuotr.

pasirodė tuojau po J. Stalino mirties kada susilpnėjo teroras bei palaipsniui pradėjo grįžti likę gyvi buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai.

O Chruščiovinio “atlydžio” metu susilpnėjo ir represijos, nors ir išliko totalinis žmonių sekimas, ideologinė priespauda.

Sumažėjus terorui ir priespaudai, pamažu tautoje kilo noras, ypač jaunuomenėje, gimusioje karo ar pokario metais ir nepažinusioje Nepriklausomos Lietuvos, artimiau susipažinti su jos praeitimi. Sakoma, kad jaunimas ją idealizavo ir to idealo ilgėjosi.

Aktyvus tikybos laisvės, o per ją ir Lietuvos nepriklausomybės siekimas kilo Katalikų bažnyčios veikloje. 1972 m. pradėta leisti *“Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką”*. Pirmąjį jos numerį išleido jaunas kunigas jėzuitas S. Tamkevičius.

Suaktyvėjo tautinio išsivadavimo judėjimas ir kova už žmogaus teises. 1976 m. Helsinkio susitarimui remti susikūrė Lietuvoje visuomeninė grupė (Helsinkio grupė), kurios tikslas buvo stebėti, kaip TSRS laikosi Helsinkio pasitarimo Baigiamąjo akto susitarimų.

Buvęs politinis kalinys A. Terleckas ir jo bendraminčiai 1976 m. pradėjo leisti pagrindinį laikraštį *“Laisvės šauklis”*. 1978 m. jie įkūrė pagrindinę organizaciją Lietuvos laisvės lygą (LLL). Jos svarbiausias tikslas buvo ugdyti nepriklausomybės idėją ir siekti Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo.

Lietuvos Laisvės Lyga (LLL) parengė ir priėmė keletą reikšmingų politinių pareiškimų. Vienas svarbiausių tokių dokumentų buvo Estijos disidentų parengta “Jungtinė deklaracija”, kurią 1979 m. pasirašė 45 Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautinio išsivadavimo kovotojai. Deklaracija buvo reikalaujama pripažinti negaliojančiu Ribentropo-Molotovo paktą ir likviduoti jo pasekmes – šių šalių okupaciją. Politologas A. Štromas teigė, jog šiuo dokumentu “Pa-

baltijo disidentai iš esmės perėmė estafetę iš savo pirmtakų partizanų ir apsiėmė nenuilstamai tęsti kovą už nepriklausomybę, tačiau šį kartą – vien taikaus pasipriešinimo būdu”.

1976 metais kunigai J. Kaudėckas, A. Svarinskas, S. Tamkevičius, V. Vėlavičius ir J. Zdebskis įkūrė Tikinčiųjų teisių gynimo katalikų komitetą, kuris, be tikybos gynimo, pasisakė ir už Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą.

Pagrindinę spaudą ėmėsi leisti ir liberalioji inteligentija.

1975 m. pasirodė žurnalas *“Aušra”*, kuris reiškė įsitikinimą, kad Lietuva anksčiau ar vėliau atgaus nepriklausomybę, smerkė Lietuvos rusifikavimą, kvietė taikaus protesto forma priešintis Maskvos vykdomai politikai, puoselėti nacionalinę kultūrą.

Disidentas V. Skudis 1978 m. parengė ir išleido savo redaguotą pagrindinį žurnalą *“Perspektyvos”*.

1979 m. vasario 16-osios išvakarėse disidentas P. Pečeliūnas išleido žurnalą *“Alma Mater”*, skirtą Vilniaus universiteto 400-ųjų metų jubiliejui.

Disidentas gydytojas A. Statkevičius išleido žurnalą *“Šalin vergiją!”*

Pasirodė pagrindiniai leidiniai *“Dievas ir Tėvynė”*, *“Rūpintojėlis”*, *“Pastogė”* bei kiti.

Formavosi dvi pagrindinės veiklos ir spaudos kryptys: viena – kovojanti už tikinčiųjų teises ir kita – siekianti Lietuvos valstybingumo atkūrimo, kurioje reikėsi tautiškosios ir demokratinės liberaliosios nuostatos.

Tačiau ilgiau išsilaikyti liberalios spaudos leidėjams nepavyko, patys žymiausi jų 1979-1980 m. buvo suimti ir įkalinti. Plačiai nuskambėjo disidentų A. Terlecko, P. Pečeliūno, V. Skudžio, žurnalisto G. Iešmanto bei kitų, leidusių ir platinusių pagrindinę pasaulietinę spaudą, suėmimas ir teismų bylos.

Tautinio išsivadavimo kovo-

tojų veikla dėl KGB persekiojimų ir represijų buvo ribota. Visuomenėje veikė nerašytas ir garsiai nesakomas principas: išlikti lietuviams, nepamiršti laisvės ir nepriklausomybės idealų, tyliai boikotuoti Maskvos pastangas ištrinti tautos atmintį, nutautinti. Nemaža naujai susiformavusios Lietuvos inteligentijos dalis, nors ir prisitaikė prie komunistų partijos politikos, tačiau stengėsi suteikti jai “žmonišką veidą” ir pirmiausia žūrėjo Lietuvos interesų. Stiprėjo iniciatyva kovoti už kultūros paveldą, lietuvių kalbos kaip svarbiausio tautinio tapatumo elemento išsaugojimą.

Tėvynės meilė žadino Vilniaus universiteto profesoriaus Č. Kudabos, kitų vestos ekskursijos, skatinę pažinti savo istoriją ir kultūrą, knygos su cenzūros “pražiūrėtais” tekstais, dramos, poezijos kūriniai. Just. Marcinkevičiaus dramatinė trilogija “Mindaugas”, “Mažvydas”, “Katedra”, kurios spektaklių metu publika su ašaromis akyse kartojo “Lietuva, Lietuva”, buvo geriausios patriotizmo, laisvės siekio pamokos.

Patriotizmą ugdė vaikų dainų televizijos konkursas “Dainų dainelė”.

Plačiai garsėjo Lietuvos mokslininkai, menininkai, sportininkai.

Lietuvos žemės ūkis ir daugelis pramonės šakų pirmavo Tarybų Sąjungoje ir tai taip pat kėlė žmonių pasitikėjimą, savo vertės pajautimą.

Sportininkų, ypač Kauno “Žalgirio” krepšininkų pergalės nebuvo vien tik sportiniai pasiekimai – tai ugdė tautinę savigarbą, kėlė galingą patriotizmo bangą.

Visi šie okupacijos sąlygomis pasiekti laimėjimai ir pergalės priminė, kad Lietuva gyva ir pirmą kartą pasitaikius prielaidoms nepriklausomam gyvenimui.

1985 m. Tarybų Sąjungos komunistų partijos politinio biuro generaliniu sekretoriumi ir

(Nukelta į 7 psl.)

Muzikės Aukšės Jackumaitės jaunuolių grupė, kuri atliko meninę programą Kovo 11-sios minėjime Los Angeles, CA. Nemyros nuotr.

(Atkelta iš 6 psl.)

KOVO 11-OSIOS...

realiuoju valstybės vadovu tapo M. Gorbačiovas. Siekdamas išjudinti sustabarėjusią, neefektyvią TSRS ekonomiką, jis pradėjo garsiąją “perestroiką” – persitvarkymą. Susilpnėjo žmonių persekiojimai dėl ideologijos, kuri neatitiko oficialiosios valdžios nuomonės. Pradėjo plisti nuomonių įvairovė. Baimė pamažu traukėsi iš žmonių sąmonės.

Tokiose formoje “Perestroikos” vėjai pasiekė ir Lietuvą. Nors apie nepriklausomybės atkūrimą dar niekas garsiai nekalbėjo, bet Lietuvoje pradėjo organizuotis neformalūs sambūriai, diskusijų klubai per kuriuos ši idėja buvo savotiškai puoselėjama.

Pirmiausia pradėjo ryškėti rūpestis kultūros paveldu. Buvo įkurta Paminklosaugos draugija, kurios pirmininku išrinktas filosofas R. Ozolas.

Vilniuje akademinis jaunimas, paminklosaugos entuziastai, įkūrė klubą “Talka”, o besirūpinantys gamtos apsauga klubą “Žemyna”.

Aktyviai reikėsi anksčiau Lietuvoje negirdėtas žaliųjų judėjimas. Nors tai nebuvo politinė organizacija, žalieji reikalavo gamtos išsaugojimo, kur “tarp eilučių” buvo suprantama, kad tai galima pasiekti tik nepriklausomoje Lietuvoje.

“Žinijos” draugijoje įsikūrė Vilniaus universiteto prof. B. Genzelio vadovaujamas klubas “Istorija ir kultūra”.

Prie žurnalo “Kultūros barai” veikė filosofo K. Stoškaus vadovaujamas klubas, rinkdavęsis Menininkų rūmuose. Čia pasigirdavo ir labai aštrios kritikos esamam režimui bei minčių apie būtinumą šį režimą keisti.

Prie Mokslų Akademijos žinomi ekonomistai K. Antanavičius, A. Buračas, K. Prunskienė ir E. Vilkas įsteigė ratelį, kuriame diskutuojant apie krašto ekonominę padėtį buvo svarstomos Lietuvos ekonomikos savarankiškumo galimybės ir pasekmės. Panašūs procesai vystėsi ir kituose miestuose. Taip ryškėjo neformalūs lyderiai, vėliau tapę Sąjūdžio kūrėjais ir veikėjais.

Dauguma žymiausių švietimo, mokslo ir kultūros veikėjų buvo Tarybų Sąjungos komunistų partijos (TSKP) nariai. Tačiau pamažu keitėsi ir negatyvus daugelio žmonių požiūris į priklausymą komunistų partijai. Ir iš komunistų atsirasdavo vis daugiau tokių, kurie vis garsiau prabildavo apie savų nacionalinių vertybių išsaugojimo būtinumą.

Kol tarp intelektualų vyko diskusijos “ką daryti?”, TSRS demokratėjimo procesu nusprendė pasinaudoti, išeiti į viešumą pogrindyje veikę disidentai. Dalis jų po baudmės atliki-

mo jau buvo grįžę į Lietuvą.

Ir štai disidentai V. Bogušis, P. Cidzikas, N. Sadūnaitė, A. Terleckas ir kiti jų bendraminčiai 1987 m. sumanė Vilniuje, prie paminklo poetui A. Mickevičiui, surengti mitingą pasmerkti Ribentropo-Molotovo paktą, nulėmusį Lietuvos laisvės praradimą. Savo sumanymo jie neslėpė. Rugpjūčio 11 d. apie numatomą demonstraciją per radiją pranešė “Amerikos balsas”. Valdžios atstovai susirūpino: garsiai skelbiamo viešumo sąlygomis taikyti anksčiau naudotas represijas netiko, o nereaguoti į tokį, jų nuomone, akiplėšišką žingsnį nebuvo galima. KGB nusprendė prieš demonstracijos organizatorius panaudoti psichologinį spaudimą.

Tačiau mitingo organizatoriai neišsigando. Rugpjūčio 23 d. po pamaldų Šv. Onos bažnyčioje minėti disidentai ir dar keltos dešimtys žmonių, prisisekę juodus kaspinus, atėjo prie Adomo Mickevičiaus paminklo. Čia jau buvo susirinkę ir rinkosi keli šimtai kitų mitingo dalyvių. Prie paminklo plevėsavo trys juostos – geltona, žalia ir raudona, simbolizuojančios tautinės vėliavos spalvas. Pagrindinę kalbą apie Ribentropo-Molotovo paktą ir jo pasekmes pasakė N. Sadūnaitė. Ji, kaip ir kiti kalbėtojai, reikalavo laisvės Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Skambėjo šūkiai “Laisvės, laisvės, laisvės”. Mitingo dalyviai sugiedojo “Lietuva brangi”, “Marija, Marija”, “Tautinę giesmę”. Mitingo organizatorių nuomone, jame dalyvavo apie du-trys tūkstančiai žmonių.

Taigi, šiais metais sueina 20 metų nuo šio istorinio įvykio, kuris tautai davė naują impulsą kovoje dėl nepriklausomybės. Tai įvykis kuris pastūmėjo tautą išeiti iš pogrindžio ir viešai taikaus protesto forma prieštintis Maskvos vykdomai politikai. Tai įvykis kuris naujai įdiegė pasitikėjimą savimi, kad jau artinasi seniai laukiama valanda žengti paskutinį žingsnį kovoje už Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimą.

Kaip ir buvo tikėtasi, šis drąsus žingsnis nepriklausomybės siekiančiam tautos elementui atskleidė naujus veiklos horizontus. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis, gimęs 1988 m. birželio 3 d. Mokslų Akademijos Didžiojoje salėje, sugebėjo iškovoti tautos pasitikėjimą, suvienyti ją ir sutelktomis pastangomis, išnaudojant TSRS “perestroikos” laikmečio situaciją, laimėti 1990 m. vasario 24 d. rinkimus į LTSR Aukščiausiąją Tarybą, laiku užbėgti Gorbačiovui už akių ir kovo 11-tąją paskelbti pasauliui apie atkuriamą nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Tą atsimintiną dieną televizijos ekrane pamatėme atsiver-

čiant naują Lietuvos istoriją.

Mes tapome nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo liudininkais.

Mes stebėjome mūsų tautos valios ir jos siekių išsipildymą.

Mes džiaugsmo ašaromis pasveikinome Nepriklausomybės akto signatarus.

Mes griausmingais plojimais sutikome iškylančią krauju ir kančiomis išsaugotą trispalvę.

Tautos išrinkti atstovai paskelbė pasauliui ryžtingą apsisprendimą daugiau niekam nevergauti.

Lietuva atgimė naujam gyvenimui.

Apie šią istorinę dieną knygos “Lietuvos Nepriklausomos Valstybės Atstatymo Akto Signatarai” įžanginiame žodyje yra taip rašoma:

“1990 metų kovo 11-ąją, sekmadienį, apie 22 valandą, po ilgos pertraukos laisva Lietuvos žmonių valia išrinkta Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba, pasivadinsi Lietuvos Respublikos Aukščiausiąja Taryba, pradėjo vardinį balsavimą dėl nepriklausomos valstybės atstatymo. Po 44 minučių, 124 deputatai (iš jų – 105 Sąjūdžio kelti ir remti) pareiškė savo ir savo rinkėjų valią – Aukščiausioji Taryba paskelbė atstatanti Nepriklausomą Lietuvos Respubliką. Rytojaus dieną Maskvoje prasidėjo neeilinis TSRS liaudies deputatų suvažiavimas, turėjęs skubos tvarką svarstyti išstojimo iš TSRS įstatymą. . .

Taip gimė Kovo 11-osios Nepriklausomybės aktas, vainikavęs 50 metų trukusias mūsų tautos pastangas atkurti 1940 metais svetimos jėgos suvaržytas Lietuvos valstybės suverenas galias. Penkiasdešimties metų kelias, aplaistytas krauju, skaudžiomis netektimis, neregėto masto tremtimis, baigėsi neįtikėtina drąsia ir taikiu nepriklausomybės atstatymu.

1991 m. vasario 9-tos dienos referendumas, įvykęs po tragiškų ir lemtingų sausio 13-tosios įvykių Vilniuje, išsklaidė bet kokias abejones tiek Rytuose, tiek Vakaruose dėl vieningos lietuvių tautos valios ir siekių”.

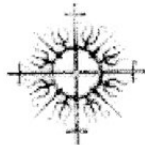
Mieli minėjimo dalyviai. Jūs savo dalyvavimu šios dienos renginyje išreiškėte pagarbą ir padėką ne tik Kovo 11-tosios akto signatarams, bet ir visai lietuvių tautai už jos ryžtą kovoje už savo buitį, už teisę gyventi laisvu žmogumi savo laisvoje žemėje kurioje lietuvis nuo amžių gyveno.

Kovo 11-ji tai mūsų visų vilčių ir maldų išsipildymo diena. Tik per ištvermę, pasiaukojimą ir meilę savo tautai ši diena tapo realybe.

Tegul tie patys idealai telydi mus ir toliau dirbti Lietuvos naudai ir jos žmonių gerovei.

Lietuvos Respublikos Garbės generalinis konsulas

Vytautas Čekanauskas

PRELATAS EDMUNDAS J. PUTRIMAS

Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas
užsienio lietuvių katalikų sielovadaį

1 Resurrection Road, Toronto, ON M9A 5G1, CANADA
♦ Tel: 416 – 233 - 7819 ♦ Fax: 416 – 233 - 5765
E-mail: putrimas@uzsielovadas.org ♦ Website: www.uzsielovadas.org

Broliai, seserys Kristuje,

Kai apaštalams užėjo audra Genezereto ežere ir jų valtis buvo jau toli nuplaukusi nuo kranto, blaškoma bangų (Jono 6: 16-18), pasirodęs Kristus nusigandusius Apaštalus ramino sakydamas, “Aš čia. Nebijokite!” (Jono 6:20).

Prisikėlęs Kristus taip pat pasirodė savo mokiniams: “jiems besikalbant, pats Jėzus atsirado jų tarpe ir prabilo: ‘Ramybė jums!’ ” (Luko 24:36).

Tokie Kristaus žodžiai, “nebijokite” ir “ramybė jums”, padeda mums giliau susipažinti su Kristumi. Jis kviečia mus drąsiau ir su didesniu pasitikėjimu priartėti prie Jo, nes Jis yra tas, kuris panaikina mūsų dvasines silpnynes ir gydo baimės, keršto ir nepasitikėjimo žaizdas. Tie žodžiai yra skiriami ir jaunimui Lietuvos jaunimo dienų proga Klaipėdoje 2007 m. Vyskupas R. Norvila rašė, “Lavinkite širdis, kad jos ant Baltijos jūros kranto išgirstų Jėzaus žodžius pirmą kartą nuskambėjusius prieš du tūkstančius metų virš Genezereto ežero bangų ir niekada nenuitylančius: Drąsos! Tai aš”.

Baigdami gavėnios atgailos laikotarpį ir žengdami link šv. Savaitės apeigų - pradedant su Verbų sekmadieniu, iki Didžiojo ketvirtadienio paskutinės vakarienės ir Didžiojo penktadienio Aukos, prisimenam Jėzaus išganingąją kančią ir mirtį. O tada - džiaugiantis Jo Prisikėlimu mums dera ne tik atlikti religinę pareigą, dalyvauti Velykinėse apeigose, bet ir galime giliau susipažinti su besivystančia išganymo istorija. Kristaus išganymo malonė tęsiasi iki šios dienos - mum reikia turėti tos drąsos išgyventi Dievo valią, sekti Kristų mūsų kasdieniniam gyvenime.

Nuoširdžiai sveikinu visus lietuvius išsibarsčiusius per visus pasaulio žemynus šv. Velykų proga. Tegul Šv. Velykų palaima mus skatina būti drąsesniais krikščionimis, pasitikėdami tuo, kuris yra su mumis “per visas dienas” (Mato 28:20). Eikime link Kristaus, kuris yra meilė, nes “pasitikėjimas ir tik pasitikėjimas veda į meilę” rašė šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresėlė, šių metų Lietuvos jaunimo dienų globėja.

Linkiu visiems palaimintų Šv. Velykų!

Jūsų Kristuje,

*Prelatas **Edmundas J. Putrimas***

KOVO VIENUOLIKTOJI LOS ANGELES MIESTE

Septynioliktają Lietuvos nepriklausomybės atgimimo sukaktį atšventėme, kaip ir pri-dera, kovo vienuoliktą dieną šv. Kazimiero parapijos patalpose. Ruošė Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyrius (pirm. Albinas Markevičius), kuris, deja, dėl savaitę prieš minėjimą padarytos širdies operacijos, šventėje dalyvauti negalėjo, nors jau gerai sustiprėjo ir taisosi namuose. Nežiūrint, kad paties pirmininko šventėje nebuvo, vis tiek aiškiai buvo jaučiamas jo stilius ir organizuojanti ranka. Numatyta šventę pradėti Daiva Čekanauskaitė-Navaretti, taipogi sunegalavo ir neatvyko. Taigi šventę, savo tėvelio žodį ir kitus raštus gautus sveikinimus susirinkusiems sklandžiai perdavė Zina Markevičiūtė. Amerikos ir Lietuvos himnus, salei pritariant, sugiedojo sol. Janina Čekanauskienė. Turiningą invokaciją sukalbėjo klebonas Stanislovas Anužis. Pagrindinis kal-

bėtojas garbės generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas taip imponavo klausytojus, kad po poros minučių nutilo ne tik tarpusavyje šnabždesiai, bet ir indų barškėjimas. Jau keletą metų daugumą minėjimų ar pagerbimų švenčiame prie padengtų stalų, apkrautų viliojančiais užkandžiais ir įvairiais gėrimais. Daugumai sunku susivaldyti, bet ši kartą buvo tikrai stebėtinai tylu. Prelegento kalba buvo išklausyta atidžiai ir pagarbiai. Kaip ir visuomet, kons. Čekanausko kalbos klausytis ir pasimokyti tikrai buvo ko. Vėliau kai kurie pastebėjo, kad tą kalbą reikėtų patalpinti lietuviškuose vadovėliuose.

Meninė programos dalis buvo žavėtina. Dvylika vietinių mokyklinio amžiaus vaikučių skambino pianinu, grojo smuikais ir kitais instrumentais, kai kurie šoko, deklamavo ir kitaip pasirodė scenoje. Skaitovės buvo dvi vyresnės mergaitės, (Nukelta į 10 psl.)

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus priėmė kadenciją baigiančią Indonezijos Respublikos ambasadorę Lietuvai Perwitorini Wijono. Atsisveikindamas su ambasadore prezidentas pabrėžė, kad Europos Sąjungos ir Pietryčių Azijos dialogas vis stiprėja, todėl Lietuva ieško galimybių aktyviau išnaudoti bendradarbiavimo perspektyvas. Jis išreiškė viltį, kad Lietuva ir Indonezija aktyviai plėtos ryšius prekybos ir investicijų, mokslo ir technologijų, švietimo bei kultūros srityse. Šalies vadovas pažymėjo, kad tam labai pasitarnautų aukštų Indonezijos pareigūnų vizitai į Lietuvą. Prezidentas V. Adamkus padėkojo ambasadorei už indėlį į Lietuvos ir Indonezijos dvišalių santykių plėtrą ir palinkėjo sėkmės tolesniame darbe.

Prez. Valdas Adamkus buvo dviejų dienų darbo vizite Briuselyje (Belgijos Karalystė) ir Berlyne (Vokietijos Federacinė Respublika), kur dalyvauti Romos sutarties pasirašymo 50-ųjų metinių minėjimo renginiuose. Briuselyje Lietuvos vadovas dalyvavo iškilmingame priėmime Belgų Karaliaus rūmuose. Vėliau prezidentas išvyko į Berlyną. Vokietijos prezidento Horst Koehler rengiamoje vakarienėje Lietuvos vadovas pasakė kalbą. Kovo 25 d., sekmadienį, prez. V. Adamkus kartu su kitais ES valstybių bei vyriausybių vadovais dalyvavo oficialioje 50-ųjų Romos sutarties pasirašymo metinių minėjimo ceremonijoje. Iškilmių metu kalbas pasakė Vokietijos kanclerė Angela Merkel, Italijos ministras pirmininkas Romano Prodi, Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso, Europos Parlamento pirmininkas Hans-Gert Pöttering. Ceremonijos metu buvo pasirašoma Berlyno deklaracija dėl Europos ateities. Vėliau buvo surengti ES valstybių ir vyriausybių vadovų darbo pietūs. Šio susitikimo metu buvo diskutuojama apie ES Konstitucinę sutartį ir su ja susijusius procedūrinius klausimus. ES valstybių vadovai kalbėjosi apie Europos vaidmenį pasaulyje ir transatlantinius santykius. Darbo pietų metu pasisakė ir Lietuvos vadovas.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas kovo 23 dieną su verslo bendruomenės atstovais aptarė, kaip geriau Lietuvos verslo interesams išnaudoti į Vidurio Azijos šalis rengiamą vizitą.

Laimonas Talat-Kelpša, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius kovo 26-28 dienomis vyko į Gruziją dvišalių politinių konsultacijų.

Lietuvoje su darbo vizitu kovo 25-26 dienomis lankėsi Indijos užsienio reikalų valstybės ministras Anandas Sharma. Per vizitą įvyko ministro susitikimai su Lietuvos prez. Valdu Adamkumi, ministru pirmininku Gediminu Kirkilu, užsienio reikalų ministru Petru Vaitiekūnu, ūkio ministru Vytu Navicku, Tarp-parlamentinių ryšių su Indija grupės nariais.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas kovo 23 dieną priėmė Japonijos kultūros dienų Vilniuje globėją prof. Kodži Tojama, Japonijos ir Lietuvos draugystės asociacijos atstovus Jošitami Vada, Nobutoši Noma, “Tokyo Associates Corporation” prezidentą Minoru Hašimoto. Susitikime ministras P.Vaitiekūnas padėkojo japonams už jų paramą ir taurias labdaros akcijas, kuriomis siekiama surinkti lėšų onkologinėmis ligomis sergantiems Lietuvos vaikams gydyti.

Užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretorius Algimantas Rimkūnas kovo 22 dieną su Švedijos socialinės apsaugos ministerijos valstybės sekretoriumi Šiaurės bendradarbiavimui Johann Tiedemann aptarė Lietuvos regioninio bendradarbiavimo su Šiaurės šalimis perspektyvas.

Penkiuose žemynuose, beveik septyniasdešimtyje šalių, kovo 20 dieną buvo švenčiama tarptautinė Frankofonijos diena, žyminti Tarptautinės Frankofonijos organizacijos (TFO) įkūrimą. Tarptautinės Frankofonijos dienos proga Lietuvos nacionaliniame muziejuje Užsienio reikalų ministerijos ir Mažosios Lietuvos muziejaus iniciatyva kovo 20 dieną atidaryta paroda “Prancūzai Klaipėdoje 1920-1923 metais”, kurią bus galima aplankyti iki balandžio 15 dienos.

Niurnberge (Vokietijoje) kovo 14-15 dienomis vyko Europos Sąjungos ir Pietryčių Azijos Tautų Asociacijos (ASEAN) užsienio reikalų ministrų susitikimas. Lietuvai susitikime atstovavo Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Evaldas Ignatavičius.

Petras Vaitiekūnas, Lietuvos užsienio reikalų ministras ir Lietuvos diplomatinė atstovybė Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalyse vadovai su ES ir NATO pareigūnais kovo 15-16 dienomis Briuselyje aptarė ES ir NATO tikslus, dalijosi ES ir NATO veiklos NVS valstybėse patirtimi. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas energetikos, vizų politikos, NVS šalių ekonominių ir gynybos sistemų reformų temoms.

LGITIC, LRT, LR URM,

Clevelando lietuvių Vasario 16-osios šventėje vasario 18 d. kun. Gediminas Kijauskas, SJ, dr. Viktoras Stankus ir JAV Ohio senatorius George Voinovich.
Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

ES JUBILIEJUS BUS MINIMAS IR LIETUVOJE

Europos Sąjungos (ES) jubiliejaus proga kovo pabaigoje Lietuvoje įvyks nemažai Europos Parlamento ir kitų Bendrijos institucijų organizuojamų renginių.

Kovo 29 d. Lietuvos Respublikos Seimas rengia iškilmingą posėdį Romos sutarčių pasirašymo proga. Jame sveikinimo kalbą pasakys Lietuvoje viešėsiantis Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso. Tuo tarpu kovo 30 d. Europos Komisijos atstovybė kartu su Užsienio reikalų ministerija bei Seimu surengs mokslinį simpoziumą, kurį taip pat pasveikins Europos Komisijos pirmininkas. Tarp kitų simpoziumo dalyvių - 1957 m. pamenantys diplo-

matai, žymūs politikai, valstybės tarnautojai bei akademikai, sakoma Europos Parlamento spaudos tarnybos pranešime.

Kovo 26 - balandžio 15 d. Europos Komisijos atstovybė surengs parodą nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje. Unikali ekspozicija apžvelgia Europos vienijimosi ištakas ir pristato to laikotarpio Lietuvos ir išeivijos spaudos požiūrį į vieną svarbiausių politinės ir ekonominės Europos integracijos įvykių - Romos sutarties pasirašymą. Kovo 29 d. 14 val. parodą iškilmingai atidarys ES biudžeto ir finansinio programavimo direktorė Dalia Grybauskaitė.

Kovo 30 d. Europos Parlamento informacijos biuras ir

Europos Komisijos atstovybė atvers duris plačiai visuomenei, kuri galės daugiau susipažinti su jų darbu.

Tuo tarpu gegužės 5 d. Europos Parlamentas, bendradarbiaudamas su Kauno savi-valdybe, padės surengti šventinį koncertą miesto Vienybės aikštėje. Jį lydės fejerverkų bei lazerių šviesos spektaklis. Tai dalis "Europos savaitės" renginių.

1957 m. kovo 25 d. pasirašytomis Romos sutartimis buvo įkurtos Europos ekonominė bendrija bei Europos atominės energijos bendrija. Tai dvi iš trijų sutarčių, kuriomis po Antrojo pasaulinio karo buvo pradėta vienyti Europa.

ELTA

PALAIOTO CHEMINIO GINKLO BALTIJOS JŪROJE PROBLEMOS

Sankt Peterburgas, kovo 23 d. Seimo Aplinkos komite- to pirmininko pavaduotojo Gedimino Jakavonio pastangomis VII tarptautinės konferencijos "Baltijos jūros diena" rezoliucijoje atsispindės ir palaidoto cheminio ginklo Baltijos jūroje problema.

Pirminiame rezoliucijos projekte atsispindėjo tik nuostata, pateisinanti ir sveikinanti dujotiekio tiesimą Baltijos jūros dugnu. Taip pat buvo bandoma "nepastebėti", kad jis bus tiesiamas užkabinant cheminio ginklo palaidojimo vietas. Pasak G. Jakavonio, vieni konferencijos dalyviai palaikė Rusijos kompanijos "Gasprom" poziciją, kad dujotiekis tiesiamas Baltijos jūros dugnu palaidoto cheminio ginklo arsenalui įtakos neturės. Kiti palaikė parlamentaro, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos paskirto oficialaus eksperto dėl cheminio ginklo G.

Į BENDRĄ ES DEKLARACIJĄ ĮTRAUKTA 90 PROC. LIETUVOS PASIŪLYMŲ

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su premjeru ir užsienio reikalų ministru aptarė šalies poziciją neformaliame Europos Sąjungos (ES) viršūnių susitikime Lietuvos pasiūlymus, kurie bus teikiami bendrai deklaracijai. Preziden-

Jakavonio poziciją, jog cheminio ginklo problemą būtina spręsti tarptautinėmis pastangomis, kitaip Baltijos jūrą gali ištikti ekologinė katastrofa. Todėl buvo nuspręsta konferencijos rezoliuciją papildyti nuostata, kad Baltijos jūros apsaugos komisija HELCOM atnaujintų ir testų palaidoto cheminio ginklo jūroje tyrimus šių dienų aktualijų aspektu. Taip pat bus kreiptasi į Didžiąją Britaniją ir JAV, kad šios valstybės pagaliau pateiktų tarptautinei bendruomenei informaciją apie tikslias cheminio ginklo po Antrojo pasaulinio karo palaidojimo vietas jūroje.

LGITIC

tas Valdas Adamkus Lietuvos sėkme laiko tai, kad į deklaracijos tekstą įtrauktos tezės apie integracijos reformas, ES plėtros sėkmę.

Premjero Gedimino Kirki- lo teigimu, tai reiškia, kad Europos Sąjunga jau įvykusią plėtrą vertina pozityviai. "Tai reiškia, kad yra pagrindas tolesnei jos plėtrai. Nors iki šiol girdėjome visokių įvykusios Europos Sąjungos plėtros vertinimų, net kaimyninės šalys bandė įteigti, kad ji nesėkminga", - po susitikimo žurnalistams sakė G. Kirkilas.

Pasak premjero, į deklaracijos tekstą įtraukta 90 procentų Lietuvos pasiūlymų.

Kovo 24-25 dienomis prezidentas V. Adamkus dalyvavo Briuselyje ir Berlyne vyk- siančiame iškilmingame Ro- mos sutarties 50-mečio minė- jime bei neformaliame Euro- pos Sąjungos vadovų tarybos susitikime.

ELTA

Alfonsos Pažiūrienės velykiniai margučiai

ALĖ RŪTA IEŠKOJO DEIMANČIUKŲ...

Knygos – minties laivai, plaukiojantys laiko bangomis ir rūpestingai gabenantys savo brangų krovinį iš kartos į kartą.

F. Bekonas

Pavasareja... Kovo 16 d. – Knygnešio diena. Vakarėja... Beprotiškai įdomu klajoti po knygų pasaulį. Ši kartą ne apie knygnešių ir daraktorių įmin-tas pėdas, bet apie žmones, kurie tausoja, brangina kny-gas, lietuviškąjį žodį. Ši kartą apie žmones, kurie galvoja apie knygų tikrąjį gyvenimą, jų vertę, ilgaamžiškumą... Alė Rūta (tikr. *Elena Nakaitė–Arbačiauskienė*) – prozininkė, poetė, kuri Rokiškio “Romuvos” gimnazijos bibliotekai jau trečią kartą dovanoja auto-grafuotų leidinių kolekciją. Paskutinėje siuntoje apie 150 leidinių. Knygnešio dienos proga, paanalizuosiu autentiškus įrašus.

Savo turiniu įdomus poe-tės, prozininkės, eseistės Jū-ratės Sučylaitės įrašas apysa-koje “Sumaištis”. Įrašas šian-dieninį žmogų tarsi prikelia iš naujo gyventi. Autorė rašo: “Mūsų žmonės pavargę nuo sumaišties, bet jie dar prašvie-sės, išsities, sutvirtės. Tikė-kim...”

Optimistinis palinkėjimas poeto, prozininko, vertėjo Jur-gio Kunčino knygoje “Namai be žiburių”. Ją autorius dova-noja gerbiamai Alei Rūtai pa-linkėdamas, kad “Jūsų namuo-se visada šviestų žiburiai”. At-rodo ko daugiau žmogui ir be-reikia?

Atviras ir nuoširdus įrašas prozininko, publicisto Jono Mikelsko knygoje “O laik-rodžiai eina”: “Sąžiningam lie-tuviškos žemės talentui, - su draugiškais jausmais ir linkė-damas, kad laikrodžiai muštų tik darbščias ir prasmingas ir sveikas valandas!”

Prozininkės, poetės auto-grafuotų leidinių kolekcijoje kraštiečio poeto Prano Kozu-lio knyga “Dulkės ežere”, iš-leista 1950 m. Toronte. Kaip

kraštietis kraštietei autorius ra-šo: “ prisiminimui mūsų aukš-taitiškos žemės”.

Gerbiamos Alės Rūtos kny-gų lobyne ne tik jai autogra-fuoti, dovanoti leidiniai. Kny-gos dovanotos ir jos šeimos na-riams. Sklaidau literatūros isto-riko, prozininko, poeto Prano Naujokaičio pasakojimų jau-nimui knygą “Maži žingsniai”. Joje įrašas jau į Amžinybę iš-keliavusiam gerbiamos Alės Rūtos sūnui. Leidinyje įrašas: “Los Angeles šeštadieninės mokyklos IV-ojo skyriaus pir-majam mokiniui Arimantui Arbui – 1960-1961 mokslo me-tams paminėti. Leidinį dovano-ja Tėvų komitetas (Lietuvių bendruomenės dovana).

Gerbiama rašytoja, net maldaknygę anglų kalba pado-vanojo gimnazijos bibliotekai. Tai brangus leidinys. Kažkada maldaknygę jai padovanojo dukra Vijolė su įrašu: “Mielai mamytei – kuri išmokė mane mylėti gražius dalykus”.

Autografuotą leidinį “Kvaitulys” gerbiamai savo mokytojai Alei Rūtai dovano-jo prozininkė Vytautė Žilins-kaitė, o žurnalistas, vertėjas Bronys Raila knygoje “Iš pas-kenkusio pasaulio“ rašo: “Iš tos pačios aukštaičių žemės – tik priešingų polių – rytų ir va-karų, Aukštaitijos – prie Tavo penkių didžiųjų meilių jungda-masis su savo skurdžia šeštąja dingusių laikų džiaugsmų tru-piniais ir skausmų kvėpalais, vaišindamasis paskendusio pa-saulio burtuose” – Bronys Rai-la.

Šiais metais per Lietuvą nuvilnijo poeto Bernardo Brazdžionio jubiliejui skirti renginiai, o gerbiamos Alės Rūtos autografuotų leidinių kolekcijoje surandu poeto ei-liuotą įrašą, kuris dvelkia šilta ir saulėta vaikyste:

*Meskit gerą akį
Į knygelę šitą
Ir ne vien tik žodį,
Mano pramanytą.*

*Žvelkite į dažno
Puslapio puošnumą -
Akiai irgi širdžiai
Mielą malonumą.*

*Užu aptarimą
Ją iš visų pusių,
Aš mielai kolegei
Dėkingas būsiu.*

Kas atrodo begalėtų būti šil-čiau ir atviriau? Kitame leidi-nyje “Po Aukštaitijos skliau-tais”, poetas Bernardas Braz-džionis, eiliuotą įrašą skiria Alei ir Edmundui Arbams.

Poetas, kritikas, vertėjas Al-gimantas Baltakis knygoje “Upės ir tiltai”, dėkoja už įdomią vakaronę Arbų pastogėje, o kraštiečio poeto Vytauto Cinaus-ko knygelėje “Kad būtume ša-lia” atsispindi tremties motyvai, todėl ir įrašas liūdnas: “Mielai kraštietei Alei Rūtai per liūdną sukaktį nelinksmos eilutės”.

Sugrįžtu prie Alės Rūtos sū-nui dovanotų leidinių. Unikalus įrašas Antano Baranausko kny-goje “Anykščių šilelis”. Knyga skirta Alės Rūtos sūnui Ariman-tui apsilankius Varšuvoje. J. Markuza rašo: “Anykščių šile-lis” tai geriausia poema lietuvių kalboje, čia pasireiškia lietuvių kalbos turtingumas vaizduojant puikią mūsų krašto gamtą.”

1974 m. Velykų proga poe-tė, prozininkė, dramaturgė Bi-rutė Pūkelevičiūtė autografuotą romaną “Naujųjų metų istori-ja” dovanoja su širdingais lin-kėjimais ir meile.

Autografuotų leidinių kolek-cijoje surandu ne tik grožinės literatūros leidinių. Kunigas do-minikonas Tomas Žiūraitis, O. P., knygoje “Žodis ir gyveni-mas” paliko įrašą: “Mieliems

mūsų kūrėjams A. ir Ed. Arba-čiauskams gilios pagarbos var-dan.”

Analizuojant autografuotus įrašus, pastebėjau, kad nemažai leidinių gerbiamai Alei Rūtai padovanota prieš šventes. Apie tai liudija ir 1981 m. prieš šven-tas Kalėdas siunčiami linkėjimai su įrašu knygoje “Lietuvių lite-ratūrinė kritika tremtyje”.

Nuoširdų, šiltą, atvirą įrašą surandu prozininko, dramatur-go, poeto, publicisto Vytauto Alanto (tikr. Jakševičiaus) ro-mane “Šventaragis”. Autorius rašo: “Labai brangiai kolegei Alei Rūtai iškiliai lietuviško gro-žinio žodžio kūrėjai ir lietuvių tautos dvasios versmės Puoselė-tojai nuoširdžios pagarbos ir pri-pažinimo ženklas.”

Savitas poeto, dramaturgo Stasio Santvaro įrašas. Autorius rašo: “Jeigu šių knygų pastan-gos mirs, tai jos nėra ir niekad nebus poezija...”, poetės, prozi-ninkės, eseistės Jūratės Sučy-laitės įrašas liudija įvykius kaip ji pamatė Ameriką. Autorė pri-sipažįsta: “Du apsakymus – iš šios knygos - “Skersvėji” ir “Bu-delį” – Jūsų Vijolė išvertė į anglų kalbą, ir aš pamačiau Ameriką.”

Su pavadinimu dovanojamą leidinį susiejo dramaturgas, pro-zininkas Kazys Saja. Knygoje “Rasi rasoje rasi” autorius rašo: “Dalinkimės savo nerimu kaip duona, linkėdami, kad ją užgrū-dintų Dangaus rasa”.

Savo turiniu įdomi Lietuvos kariuomenės savanorio Antano Mikalajūno knyga “Motinų motina”. Kuo ji įdomi? Šalia pa-linkėjimo gerbiamai Alei Rūtai, yra knygos literatūrinio bendra-autoriaus Alberto Laurinčiuko prierašas:” Versdama šios kny-gos puslapius savo žvilgsnį su-stabdykite 177 p.” Knygos sky-riuje “Artimo meilė” nemažai rašoma apie rašytojos, poetės Alės Rūtos literatūrinę veiklą. Apžvelgiant minėtąjį straipsnį, galima jį reziumuoti knygos au-toriaus žodžiais: “Nepalenkia-mas kūrybinių jėgų puoselėto-jas Vaižgantas kitų darbuose ieš-kodavo deimančiukų ir labai džiaugdavosi, kai juos atrasda-vo. Panašiai Kalifornijoje elgiasi rašytoja Alė Rūta...”

Toliau analizuoju autogra-fuotų leidinių kolekciją. Filoso-finio mąstymu pasižymi poeto, publicisto Roberto Keturakio knygoje “Namai ant traškančio ledo” įrašas: “... ši knyga tegu tampa lieptu tarp mūsų likimų.”

Nemažai įrašuose ir širdgė-los... Su grauduliu širdyje kuni-go, visuomenės veikėjo Jono A. Kučinsko–Kučingio knygoje “Šventiniai ir proginiai pamoks-lai” įrašas: “...paskaitykite, pa-mąstykite, parašykite, ši knyga – Tai mano sielos aidas, tai paskutinė mano knyga – su kuria man belieka iškeliauti iš kur nie-kas nebegrįžta...” Su meile ir malda... Jonas A. Kučinskas–

Kučingis.

Poetė, prozininkė, dramatur-gė Vidmantė Jasukaitytė romane “Po mūsų nebebus mūsų”, bran-giai Alei Rūtai ir jos nuostabiai šeimai linki: “Būkite laimingi ir stiprūs, tegul mūsų visų viltys susitinka mūsų Lietuvos kul-tūroje ir jos ateityje, o mūsų švie-sioms mintims tegul atveria Aukščiausias tiesius kelius,”- nuoširdžiai Jūsų Vidmantė.

Gilių išgyvenimų kupinas įrašas JAV poeto, vienuolio pranciškono Leonardo Andrie-kaus eilėraščių rinktinėje “Pasi-likau tik dangų mėlyną”. Rink-tinės autorius džiaugiasi ilga draugyste su Arbų šeima ir krei-piasi į gerbiamą rašytoją “Ale, neverk, kai skaitysi šiuos eilė-raščius, nes “nuo raidžių krau-jas laša – kraujas mano širdies.”

Prozininkės, poetės autogra-fuotų leidinių kolekcijoje - “Poezijos pavasario – 2000” al-manachas. Leidinį su nuoširdžiu įrašu gerbiamam Edmundui Ar-bui dovanoja poetas Albinas Bernotas. Jis rašo: “Prie šios knygos pridėdu lietuvišką rankš-luostį - tai lietuviško lino raštai-tegu jie, mielas Edmundai, gai-vina Jums netik veidą prausian-tis, bet ir širdį – gyvenimui ir kū-rybai. Garbingo Jubiliejaus ir parodos Vilniuje atidarymo pro-ga. Su širdingiausiu prielanku-mu – Albinas Bernotas.

Baigiu apžvelgti autogra-fuotų leidinių kolekciją, kurią gerbiama Alė Rūta padovanojo Rokiškio “Romuvos” gimnazi-jos bibliotekai. Ant mano darbo stalo meno albumas. Tai knyga “Mykolas Paškevičius”. Tapyto-jas rašo: “Skiriu šią monografiją, mieliems draugams Alei Rūtai, Edmundui Arbui, kurie savo draugyste, pagražino mūsų gy-venimą”. Tai gili tiesa. Aš tuo džiaugiuosi, kad gerbiama Alė Rūta savo kilniu darbu pagraži-no literatūrą ir sugebėjo ieškoti deimančiukų ir žinoma juos su-rado...

Gerbiama Alė Rūta laiške prašė padėkoti verslininkui Al-binui Markevičiui, kuris lėšomis prisidėjo, kad autografuotų lei-dinių kolekcija pasiektų gimna-ziją. Už gražią idėją, kad Rokiš-kio rajone tik viena tokia unika-li autografuotų leidinių kolekci-ja, dėkojame gerbiamai prozi-ninkei, poetei Alei Rūtai. Šiltą ir nuoširdų padėkos žodį gerbia-mai Alei Rūtai ir verslininkui Al-binui Markevičiui siunčia Ro-kiškio “Romuvos” gimnazijos direktorius Gediminas Matie-kus. Tai deimančiukai, kuriais didžiuojamės...

Tai tik bendrais bruožais ap-žvelgiau autentiškus tekstus mi-nėtuose leidiniuose, nedidele da-lele padėjau susipažinti su šiuo kūrybiniu procesu, bet tai jau yra istorija...

Reda Kiselytė, Rokiškio “Romuvos” gimnazijos bib-liotekos vedėja

(Atkelta iš 7 psl.)

KOVO VIENUOLIKTOJI...

pasipuošusios tautiniais rūbais. Visą tą grupę suorganizavo, treniruoja ir jų talentus puoselėja vadovė Auksuolė Jackeliūnaitė. Publika vaikučiams ir jų vadovei pavieniui ir visiems drauge pakartotinai plojo ir valiavo, parodydami džiugesį, kad savo tarpe turime tokį gražų jaunų muzikų atžalyną. Pagal programą, koncertui vaikus taip pat ruošė mokytojos K. Kazlauskienė, V. Virbutienė ir tėveliai. Minėjimas užbaigtas visiems drauge dainuojant “Žemė Lietuvos”.

Po minėjimo vaišinomės kulinarės Genovaitės Plukienės skaniais karštais pietumis, tortais, kava ir gėrimais. Švęsti keli gimtadieniai, tik prieš pora dienų praėjusiu pasveikintas kons. Vytautas Čekanauskas. Taip pat pagerbtas ir sveikintas minėjime su žmona Liucija dalyvavęs vienintelis likęs mūsų tarpe Kunigaikščio Gedimino Vyčio Kryžiaus Kavallerius Antanas Mažeika.

Dėkojame ALTo L.A. sk. pirmininkui ir skyriaus valdybai už tokį prasmingą Lietuvos laisvės atkūrimo minėjimą ir linkėjime pirm. Albinui Markevičiui ir vicepirmininkei Daivai Navaretti grįžtančios geros sveikatos.

Rūta Sakienė

Lietuvių fondas dėkoja visai žiniasklaidai už profesionalų šios organizacijos pristatymą visuomenei. Tuo pačiu norime visiems radijo, televizijos ir spaudos atstovams priminti, kad paramos prašymų ir žiniasklaidos anketos priimamos iki balandžio 15 dienos. Anketas galite rasti apsilankę LF interneto svetainėje

www.lithfund.org

Lietuvių fondo adresas: **14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.**

“Vaiko vartai į mokslą” organizacija kviečia skaniai papietauti **Clevelando Dievo Motinos parapijos** svetainėje Verbų sekmadienį, **balandžio 1 d.**, tuoj po 10 val. ryto šv. Mišių.

TAUTINIŲ NAMŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Kaip ir kiekvieną pirmą kovo sekmadienį, pagal veik prieš pusšimtį metų surašytus ir valdžios patvirtintus įstatus, Los Angeles Tautinių namų valdyba kovo ketvirtą dieną sušaukė visuotinį narių susirinkimą. Praeitų metų susirinkime, be nuolatinių, Tautiniais Namais ir jų gerove besidominčių narių, dalyvavo ir veik visi naujai įstoję. Jie yra naujos valdybos per dvejus metus ieškotų ir ragintų iš jau nepajėgiančių arba mirusiųjų artimųjų narystę ir balso teisę perėmę nariai. Šiemet naujieji veik nepasirodė.

Valdybos pirmininkas Aloyzas Pečiulis pradėjo susirinkimą ir pasiūlė susirinkimui pirmininkauti adv. Aurį Jarašūną, valdybos vykdomąjį vicepirmininką. Susirinkimas plojimu pritarė. Pasiūlyti ir patvirtinti Mandatų komisijon – Edita Matienė, Romas Žemaitaitis, Romas Bu-reika. Sekretorė Rūta Anelauskienė perskaitė išsamų praeitų metų susirinkimo protokolą. Pirmininko Aloyzo Pečiulio pranešimas buvo dalykiškas, aiškiai išdėstytas, gal tik kiek per daug kuklus, neprimenantis jo asmeniško įdedamo didžiulio darbo, rūpesčio ir net lėšų. Bet tą pastebėjo ir vėliau išsakė revizijos Komisijos nariai. Buvo išdininko Ramūno Bužėno tvarkingas ir aiškus finansinio stovio pranešimas. Revizijos komisija, kurią sudarė Tautinių namų kūrėjas-pirmūnas inž. Antanas Mažeika, Rimtautas Dabšys ir Gytis Kvedaras, patvirtino, kad knygos vedamos tvarkingai ir nerasta jokių neaiškumų. Nežiūrint didelių remonto ir kitokių ūkinių išlaidų, bei neišvengiamų nuomavimo susitrukdyimų, į bankų kasas buvo įdėta daugiau, nei pernai ir vietinėms jaunimo bei šalpos organizacijoms paaukota per 10,000 dol.

Revizijos komisijos narys Antanas Mažeika, nors labai trapios sveikatos susirinkime dalyvavo, bet daugiau atsisakė kandidatuoti. Konsulas Vytautas Čekanauskas pastebėjo, kad ne-

Vienas pirmųjų Los Angeles Lietuvių Tautinių namų steigėjų – Antanas Mažeika kalba per narių metinį susirinkimą.

reikia užmiršti, jog paskutinis gyvas likęs Tautinių namų įkūrėjas Antanas Mažeika yra taip pat vienintelis, gavęs Kunigaikščio Gedimino Vyčio kryžiaus ordiną. Iš susirinkusių paklausta, už kokius nuopelnus jis tą ordiną gavo, pakilo patsai Antanas Mažeika ir pirmais žodžiais pasakė, kad nenorįs, jog reikalas būtų per daug išpūstas. Ordinas nėra jam duotas už veiklą išeivijoje, bet užtarnautas kaipo Lietuvos kariuomenės kariškio.

Kodėl jis buvo apdovanotas Vyčio Kryžiau ordinu

1944 m. pradžioje Lietuvoje buvo jaučiama, kad II Pasaulinis karas tarp Vokietijos ir Rusijos eina prie galo. Raudonoji armija artėja prie Lietuvos sienų. Gen. ltn. P. Plechavičius kreipėsi į Vokietijos vadą Hitlerį, kad jis leistų jam organizuoti karo dalinius Lietuvoje – Lietuvos Vietinę rinktinę, kuri kovotų ir gintų Lietuvos rubežių nuo Raudonosios armijos dalinių.

Generolui buvo leista tai daryti. Jis pradėjo kviesti buvusius Lietuvos kariuomenės karininkus bei buvusius karius. Generolui labai gerai sekėsi. Buvo sudarytos trys divizijos, Vilniaus, Kauno ir Žemaitijos, iš viso per 16,000 karių.

Buvo pakviestas ir paskirtas į Vilniaus diviziją, 303 batalioną (kuopos vadui neprisistačius, šias jam teko eiti visą laikotarpį.)

Jo kuopa buvo apgyvendinta Lantvaryje, 10 km. nuo Vilniaus, vienos mokyklos patalpose, greta vokiečių kareivinių. Vokiečiai apsidžiaugė gen. ltn.

Plechavičiaus gera pradžia. Gegužės mėn. 15 d. įsakė lietuvių dalinius siųsti į frontą kovoti su Raudonąja Armija. Gen. ltn. Plechavičiui atsisakius siųsti dalinius į frontą, jis ir jo štabo karininkai buvo suimti, pradėtas Lietuvos Vietinės rinktinės likvidavimas.

Tuo metu jo kuopa buvo pasiųsta prie Kaišiadorių miškuose esančius komunistus likviduoti. Sužinojęs, kad Rinktinės vadas ir jo štabo karininkai yra vokiečių suimti, kreipėsi telefonu į Vilniuje esantį Divizijos štabą, negavęs parėdymo ką daryti, išrikiavęs kuopą pranešė apie padėtį, nenorėdamas kad kuopa būtų suimta ir išvežta į Vokietiją kariškiems darbams, savo iniciatyva davė trijų dienų atostogų ir su ginklais liepiau grįžti į savo namus. “Jei reikalai pasitaisytų, prašiau sugrįžti į Lentvarį, mūsų kuopos buvimo vietą, nes vokiečiai už tokį mano pasielgimą greičiausiai mane sušaudytų. Tačiau reikalai nesikeitė ir buvau laimingas, kad pasielgiau teisingai,” - kalbėjo A. Mažeika.

Mandatų komisija patikrino ir suskaičiavo visus galiojančius balsus. Paštu siunčiami balsavimai, kaip ir pernai, atėjo į dėžutę pašto įstaigoje ir buvo atidaryti bei skaičiuojami Mandatų komisijos čia pat susirinkimo metu. Kadencija šiemet pasibaigė išdininkui Ramūnui Bužėnui ir vice-pirm. Rūtai Sakienei, o Revizijos komisija renkama kiekvieną metų. Abu valdybos nariai sutiko kandidatuoti sekančiai kadencijai ir, daugiau pasiūlyimų neatsiradus, buvo vienbalsiai perrinkti. Perrinkti buvo ir

Revizijos komisijos Rimtautas Dabšys ir Gytis Kvedaras. Vietoj Antano Mažeikos sutiko kandidatuoti ir buvo džiaugsmingai ir dėkingai užplotas ilgametis Tautinių namų veiklus narys, Lietuvos garbės generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas.

Kiek padiskutavus ateities planus ir išklausius narių pasi-sakymus ir patarimus, pirm A. Pečiulis susirinkimą užbaigė ir visiems padėkojo: nariams už atvykimą ir dalyvavimą, Mandatų ir Revizijos komisijoms už stropiai atliktą darbą, A.Jarašūnui už tvarkingą susirinkimo pravedimą. Dėkojo valdybai ir išskirtinai sekretorei Rūtai Anelauskienei už jos kruopštų darbštumą, ypatingai per paskutinius darbu perkrautus dvejus metus. Susirinkę parodė savo įvertinimą ir padėką atsistojimu ir ilgais plojimais. Valdybos sudėtis kitai kadencijai: pirmininkas Aloyzas Pečiulis, vykdomasis vicepirmininkas Auris Jarašūnas, vicepirm. Rūta Sakienė, sekretorė Rūta Anelauskienė, išdininkas Ramūnas Bužėnas.

Susirinkimui pasibaigus skaniai pasivaišinta P. Antaninos Uldukienės pagamintais lietuviškais pietumis, o bare prabūta ir pasisvečiuota iki sutemos.

Valdyba žada ir pasirošusi smarkiai darbuotis ir šį metą. Dar daug liko nenuveiktų planų, dar daug reikalų laukia jų dėmesio. Ir visuomet laikysis to, ką Tautinių namų steigėjai buvo numatę, būtent, kad Tautiniai Namai jungtų visus lietuvius, remtų ir skatintų jaunimą, ugdytų ir puoselėtų lietuviškumą.

Rūta Sakienė

Los Angeles Lietuvių Tautinių namų metiniame narių susirinkime buvo perrinkti į valdybą, iš kairės: Ramūnas Bužėnas, Rūta Sakienė, Auris Jarašūnas, Rūta Anelauskienė ir Aloyzas Pečiulis.

“LIETUVIŲ TAUTOS – LIETUVIŲ KALBOS LIKIMAS”

Dr. Algimantas Liekis

XXIII.

Žmogui perėmus svetimą kalbą, iš dalies praranda reikšmę ir savos tautybės, valstybės išlaikymas. O Tauta be savos valstybės dažniausiai tik egzistuoja; neišvengiamai artėja ir prie žūties valstybė, pamynusi ją sukūrusią tautą. Mūsų broliai prūsai, nors ilgai išlaikė lietuviškumą, bet

taip ir nesukūrę savo valstybės, perėmę vokiečių kalbą, ištirpo amžiams; Lietuvos valdantieji, pirmiausia bajorai, perėmę lenkų kalbą ir kultūrą, pražudė ir Lietuvos valstybę.

Apskritai, atrodo, mažai pasaulyje tautų ir valstybių, kurių istorija taip akivaiz-

džiai rodytų, kuris kelias veda pražūtin, o kuris – Tautos ir jos Valstybės amžinybėn, kaip mūsų, Lietuvių Tautos ir Lietuvos valstybės istorija.

Prieš 15 – metų buvo vėl atkurta Nepriklausoma mūsų valstybė tik todėl, kad kadaise užguitoji, savųjų valdančiųjų – lietuvių bajorų ir valdovų išduota ir svetimųjų engiama lietuvių tauta išsaugojo savo kalbą, nesulenkėjo, nesuvokietėjo, nesurusėjo, kad po Pirmojo pasaulinio karo lietuviai šviesuoliai kūrė, gynė, stip-

rino ne šiaip beveidžią, “internacionalistų” (šiandieną – globalistinę, svetimųjų monopolininkų valstybę), bet tikrą lietuvių – tautinę, nepriklausomą valstybę, kurioje lietuvis galėjo pasijusti tikru savo krašto šeiminku, kurioje visur, valstybės valdžios, studijų ir mokslo institucijose, lietuvių kalba naudota be jokių išlygų tik kaip valstybinė kalba. Ir, nepaisant to, kad toje valstybėje buvo dar ir nemažai trūkumų, bet bendra atmosfera joje buvo ug-

danti patriotizmą, tautiškumą, kuriuo jau nepajėgė įveikti per beveik 50 metų patys žiauriausi okupantai – nacių Vokietija ir bolševikinė SSRS. Tačiau šiandieną, kuomet lyg turėtų būti visos sąlygos suklestėti tautiškumui, kurti tautinę valstybę, sudaryta atmosfera, kad jau vos ne bolševikiška kalbėti apie ... tautiškumą, o pažangu tik tai, kas skatina suanglinimą (kaip okupacijos metais – surusinimą).

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 15 d. 11:30 v.r. – Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 5 ir 6 dienomis Ateitininkų šeimos šventė.

GEGUŽĖS 13 d., 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 19 ir 20 dienomis Šiaurės Amerikos jaunučių krepšinio žaidynės Clevelande, OH.

GEGUŽĖS 28 d., 8:30 v.r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv. Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

RUGSĖJO 9 d., 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 11 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

CLEVELAND, OH

SKAUTŲ VYČIŲ KŪČIOS CLEVELANDE

Jau daugelį metų nepailsdami skautai Vyčiai surengė Pilėnų ir Neringos tuntų ir jų šeimų bei svečių tradicines Kūčias.

Šiais metais jos buvo ypatingos. Dievo Motinos parapijos klebonas yra apdovanotas Geležinio Vilko ordinu už jo daugelį metų globą skautijai.

Vos įžengus į salę mus nustebino pasakiški papuošimai: eglutė, sienos ir lubos dekoruotos elektros lempučių eilėmis, aplinkui stalai baltai padengti su žvakidėmis, ant jų. Vidury salės ilgi stalai padengti Kūčių patiekalais.

Susirinkusius skautus ir svečius pasveikino tuntininkas Remigijus Belzinskas.

V.s. Nijolė Kersnauskaitė pristatė kunigą v.s. Gediminą Kijauską, o tuntininkas Remigijus Belzinskas perskaitė apdovanojimo aktą. Geležinio Vilko ordiną visuomet įteikia jau pats turintis šį ordiną. Ši garbė teko jūrų skautininkui Vladui Petukauskui, kuris uždėjo ordiną v.s. Gediminui Kijauskui. Perskaityti sveikiniai, o pats klebonas padėkojo

už ordiną, bet labiausiai džiaugėsi dideliu būriu skautiškos šeimos. Skautininkai sustoję į ratelį pakartojo skautininkų įžodį.

Susikaupimo valandėlė ir maldos pradėtos skaitymais. Pirmas skaitinys apie taikos ugnį atneštą iš Betliejaus 1986 m. Ši liepsnelė yra simbolis Kristaus meilės ir taikos. Antrojo skaitinio mintis – skautybė yra šviesa, kuri veda mus į Tą, kuris yra Gyvenimo Šviesa ir Tikėjimas. Trečiam skaitiny randame kun. Ylos maldą. “Kalėdų Kristau leisk budėti kartu su Tavim...” Ketvirtam skaitiny sakoma “Leisk man būti, Viešpatie, Tavo taikos ir meilės įrankiu...”

Tada kun. Kijauskas uždegė Betliejaus žvakę, skautai nuo jos užsidegė žvakeles ir uždegė žvakes ant stalų ir visiems svečiams. Kun. Kijauskas perskaitė Kūčių evangeliją ir palaimino plotkeles. Visi dalinosi gabalėliais plotkelių ir linkėjo vieni kitiems gražių Šv. Kalėdų.

Tuntininkas pakvietė visus vaišintis prie gausaus Kūčių

VYTAUTO GEDGAUDO 95-TO GIMTADIENIO PROGA

Vytautas Gedgaudas gimė 1912 m. balandžio mėn. 5 d. Taitso mieste, carinėje Rusijoje, senoje žemaičių bajorų, Kazimiero Gedgaudo ir Teodoros Bartkevičiūtės, šeimoje. Į amžinybę jis iškeliavo 1999 m. lapkričio mėn. 29 d. Clevelande. Jo pelenų urna buvo palaidota Vilniaus Antakalnio kapinėse 2000 m. vasario 11 d.

Jis nuveikė daug darbų iš kurių galima pasisemti daug žinių.

Baigęs mokslą, Vytautas Gedgaudas atvyko į Kauną ir nuo 1933 m. redagavo “Laiko žodį”, “Telegramas”, “Iliustruotą pasaulį” ir “Laiką”. 1935 metais jis išleido novelių rinkinį “Aistrų kovos”. Labai domėjosi menu, sklandymu ir buriavimu. Kaip Lietuvos buriuotojų sąjungos narys, jis 1937 metais dalyvavo tarptautinėje regatoje aplink Gotlando salą, su jachtos “Žalčių karalienė” įgula laimėdamas pirmąją vietą.

1939 metais jis nuvyko į Prancūziją. Jis dalyvavo prancūzų svetimšalių legione (French Foreign Legion), kur už narsą jis buvo apdovanotas dviem prancūzų Croix de Guerre ir Tuniso kautynių medaliu. Po karo, 1946-48 m. Vytautas Gedgaudas Paryžiaus universitete studijavo literatūrą, prancūzų kalbą ir kino režisūrą. Kaip akredituotas žurnalistas, jis stebėjo 1946 metų Paryžiaus taikos konferenciją ir dalyvavo Jungtinių Tautų organizacijos sesijoje.

1950-54 m. dirbo “Vienybės” redakcijoje ir gyveno Brooklyn, New York. 1954 metais buvo laikinai grįžęs į Paryžių kur dirbo dokumenti-

nių filmų srityje.

1958 m. atvyko į Clevelandą ir darbavosi “Dirvoje” su redaktoriais Baliu Gaidžiūnu ir vėliau su Jonu Čiuberkiu. 1968 metais jis tapo vyriausiu “Dirvos” redaktorium. Šias pareigas jis ėjo 23 metus, tyliai, bet tvirtai vesdamas “Dirvą” per painius išeivijos gyvenimo vingius.

Jo meilė menui ir ryžtas lietuvių menininkams prisistatyti plačiam pasauliui, 1964 metais privedė prie “Gallery International” studijos kurią jis įsteigė Clevelande su žmona Stefa (Juodvalkyte).

Vytauto Gedgaudo akiračiai buvo labai platūs. Nors patyręs karo kautynių ugnį ir stebėjęs pasaulinio masto įvykius, jis išliko paprastas, ne garbėtroška. Savo atsakingas pareigas jis atliko tyliai, su giliu pasišventimu. Kaip veiklus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narys, jis vadovavo “Dirvai” griežtai prisilaikydamas Sąjungos nuostatų. Lietuvai atgavus laisvę, jis atidžiai sekė atsikuriančios tėvynės spaudą ir jai aukojo, įsteigdamas Vytauto Gedgaudo vardo stipendiją jauniems Lietuvos žurnalistams, niekad neužmiršdamas ir lietuviybės išlaikymo svarbos išeivijoje.

Besirūpindamas kitais, skelbdamas toleranciją, jis buvo įtakinga asmenybė kuri laikėsi aiški gairių ir neatsisakė savo tvirtų principų. Kaip žurnalistas ir pasaulio stebėtojas, jis mums atskleidė naujus akiračius, o kaip žmogus jis buvo tauriu doro gyvenimo pavyzdžiu. Tokį jį ir perisimeiname.

“Dirvos” inf.

“Sutelk mus Viešpatie būrin.

Padangėj tavo atviroj

Ramybėj ir taikoj

Maldaut jauna širdim”

Susimastę ir pilni išpūdžių skirstėmės į savo namelius.

Ačiū Clevelando skautams, Vyčiams už tokias puikias Kūčias ir pagerbimą kun. v.s. Gedimino Kijausko.

Dr. Nelė Juškėnienė

DIRVAI AUKOJO

J.Jovaiša, La Mirada, CA		50
E.Bartkus, Beverly Shores, IN	...	25
A.Dacys, Burbank, CA		25
B.Siliūnas, Clarendon Hills IL	...	25
A.Strazdas, Placentia, CA		25
V.Adams, Destin, FL		20
A.Daugirdas, Willowick, OH		20
K.Aglinskas, Kaneohe, HI		15
A.Aidis, Bethesda, MD		15
L.Karnitis, Columbus, OH		15
J.Kučiauskas, Baltimore, MD		15
J.Mikaila, Putnam, CT		15
J.Petkaitis, W. Hartford, CT		15
E.Alšėnienė, Brecksville, OH		10
S.Bakūnas, Cleveland, OH		10
V.Beleckas, Sunny Hills, FL		10
J.Ignaitis, Cupertino, CA		10
E.Jakulis, Willoughby, OH		10
J.Velička, Lakewood, OH		10

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

MIRĖ PARTIZANAS POVILAS PEČIULAITIS

Š.m. vasario 24 d. Lietuvoje mirė buvęs clevelandietis, partizanas “Lakštingala” Povilas Pečiulaitis. Kovo 21 d. buvo aukojamos šv. Mišios už a.a. Pečiulaitį Clevelando Dievo Motinos bažnyčioje.

Siaučiant sovietų terorui P.Pečiulaitis su kitais partizanais 1945 m. žiemą pasitraukė į Kazlų Rūdos miškus, kur tęsė kovą prieš okupantus.

1952 m. Pečiulaitis buvo išduotas sovietų agentams. Buvo kalintas, kankintas ir ištremtas į Sibiro gulagus. Baigus įkalinimą, jam nebuvo leista grįžti į Lietuvą. Kadangi jo tėvai turėjo JAV pilietybę, P.Pečiulaitis, suradęs reikalingus dokumentus, susisieki su JAV ambasada Maskvoje, kuri 1989 m. padėjo jam ištrukti iš Sovietų Sąjungos ir atvykti į Vakarus.

1993 metais P.Pečiulaitis išleido autobiografinę knygą “Šitą paimkite gyvą”, kuris aprašo partizanų kovas. *“Dirvos” inf.*

KODĖL STAUGĖ GELEŽINIS VILKAS?

Kaip skambėjo legenda originale

Vytautas Alantas

(“Naujoji Viltis”, Nr. 11, 1978)

III.

Jūrų vilkas (patyręs jūrininkas); vilkas avies kailyje (veidmainis); vilko bilietas (užker-

antis kelią įstoti į kitą mokyklą pažymėjimas); vilktakojė (liepžiedžių šeimos augalas); vil-

kaūglys (iš seno ar džiūstančio medžio stiebo auganti atžala; vilkauogė (augalas nuodingomis uogomis); vilkažolė (kitai vadinama: briedgaurė, šiurkšti pievų bei kalvų žolė) ir t.t. Atrodo, kad vilko įvaizdis yra plačiai ir giliai įsigalėjęs lietuvių sąmonėje nuo senų laikų. Pasi-liko žinių, kad senovės lietuviai vilką laikę šventu žvėrimi. Tad dėl to jo “populiarumo” vilko įamžinimas legendoje

psichologiškai darosi suprantamas.

Kodėl Geležinio Vilko legenda atsirado?

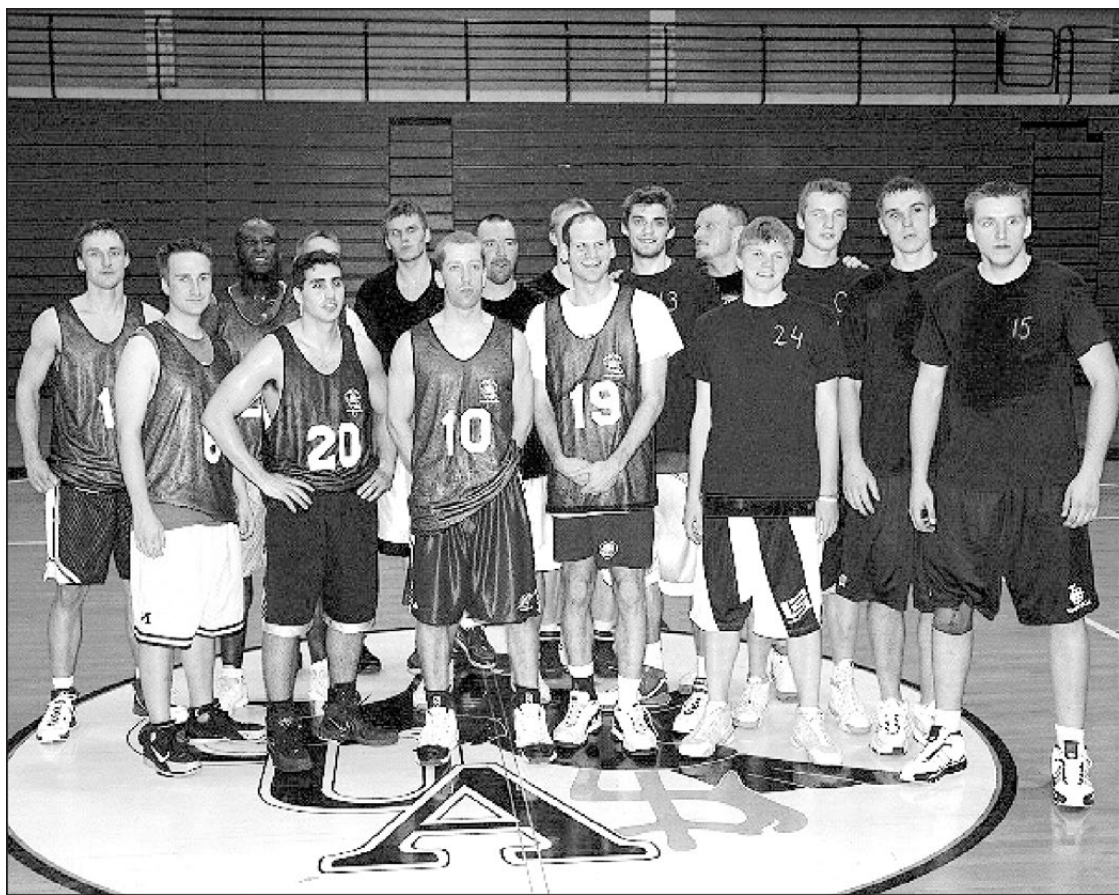
Legendos autoriai, laikas ir atsiradimo vieta nėra žinoma. Nėra jokių duomenų manyti, kad ji būtų gimusi, Gediminui gyvam esant: greičiausiai ji buvo sukurta žymiai vėliau. Jeigu ji būtų buvusi žinoma anksčiau, būtų galėjusi patekti į ankstyvuosius Lietuvos met-

raščius, o tuo tarpu, kaip aukščiau pastebėjau, ji buvo įtraukta į praplėstą metraščių redakciją tik XVI amž. pradžioje.

Platesnės Lietuvos metraščio redakcijos centre yra įrašytas pasakojimas apie lietuvių kilmę iš romėnų. Kad toji legenda būtų patikimesnė, pasakojimas apie lietuvių kilmę paduotas su visomis detalėmis.

(Bus daugiau)

SPORTO ŽINIOS

Amerikos katalikiškojo universiteto (Catholic University of America) sporto rūmuose Vašingtone kovo 17 dieną įvyko kasmetinis krepšinio turnyras Lietuvos Respublikos ambasados JAV taurei laimėti. Finalo žaidė Long Island "Žvaigždės" (juodi marškinėliai) ir JAV vyriausybinių institucijų komanda "Žalgiris" (raudoni marškinėliai).

LIETUVOS AMBASADOS JAV TAURĖ TURI NAUJĄ ŠEIMININKĄ

Amerikos katalikiškojo universiteto (Catholic University of America) sporto rūmuose Vašingtone kovo 17 dieną įvyko kasmetinis krepšinio turnyras Lietuvos Respublikos ambasados JAV taurei laimėti.

Ambasados taurę stipresnėje "A" grupėje pirmą kartą laimėjo Long Island "Žvaigždės", finalinėse rungtynėse po atkaklios kovos rezultatu 34:33 nugalėjusi JAV vyriausybinių institucijų komandą - "Žalgiris". Naudingiausiu finalo žaidėju pripažintas Valdas Vasylius iš Old Dominion University. Trečiąją vietą iškovojo Los Angeles "Banga" rezultatu 39:28 įveikusi Konektikuto "Ažuolus".

Krepšinio mėgėjams skirtoje varžybų "B grupėje" pirmą vietą laimėjo Baltimorės "Vilkas" rezultatu 51:44 nugalėjusi New York "Lietuvių

Atleto Klubo" komandą. Trečiąją vietą B grupėje laimėjo New Jersey "Liepsna" įveikusi Philadelphia "Arą".

Po varžybų vykusioje vakaronėje dalyvius ir žiūrovus pasveikino Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Audrius Brūzga: "Neatsitiktinai Ambasados Taurės krepšinio turnyrą sugretiname su Kovo 11-osios, Nepriklausomybės atkūrimo švente. Krepšinis šiandieną jau neatsiejamas nuo Lietuvos. Oranžinis kamuolys mus suvienija, įkvėpia ryžto ir entuziazmo. Lietuvoje kaip ir krepšinio aikštelėje verda gyvenimas, pulsuoja energija, netrūksta optimizmo, ryžto siekti rezultato – būti geriausiu iš geriausių. Tikiu, mus lydės sėkmė, jei žaisime laikydamiesi taisyklių, jei žaidimas bus komandinis, jei mus palaikys draugai ir partneriai, taip pat ir čia Amerikoje", - kalbėjo Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV.

Vakaro metu koncertavo tautinių šokių grupė iš Philadelfijos "Aušrinė".

Krepšinio turnyre dalyvavo

17 komandų: Amerikos lietuvių ekipos iš Bostono, New York, Atlantos, Los Angeles, Vašingtono, Filadelfijos, Baltimorės, New Jersey, Nebraskos, Virginia, Connecticut ir New York valstijų. Su lietuvišiais jėgas išbandė jungtinė JAV valstybinių institucijų komanda.

Kasmetinį krepšinio turnyrą rėmė ir prizus įsteigė JAV nacionalinėje krepšinio lygoje NBA rungtyniaujanti Vašingtono "Wizards" ekipa, krepšininkas Darius Songaila, Vašingtono lietuvių bendruomenė, laikraštis "Amerikos lietuvis", įmonės "Alita", "Raguolis", "B&B Duplicators, Inc".

Lietuvos ambasados inf.

**CNC MACHINISTS
A LAKE COUNTY COMPANY
IN NEED OF EXPERIENCED
CNC MILLING SET-UP &
OPERATORS. CALL TOM
AT 440-951-9972**

A.† A.

BENJAMINUI PAULIONIUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo gilią užuojautą mūsų mielai sėsei, žmonai BRONEI PAULIONIE-NEI, Lietuvoje dukrai SABINAI, sūnui ARVYDUI su šeimomis, podukrai SAULEI su šeima ir posūniui DAINIUI.

Vyr. Skaučių Židinys

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
telkianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didele aikšte automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiądienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)